

kela 2002 vuosikertomus

oikeudellinen laitos, jonka hallintoa ja toimintaa valvovat eduskunnan valittavat. Toimintavälit ja -tavat säädetään etuuksia koskevissa eri laeissa: Kansaneläkelaitos voi sopia etuuskassojen kanssa yhteistyösopimuksia. Kansaneläkelaitoksen tehtävänä on lisäksi: 1) tiedottaa etuuksista ja palveluista; 2) tehdä tutkimusta ja kehittää palvelusta palvelevaa tutkimusta; 3) laatia tilastoja ja arvioita ja ennusteita; sekä 4) toimia eduskunnan ja valtuutettujen hallintoa. **3 § Toimielimet** Kansaneläkelaitoksen toimielimiä ovat valtuutetut ja valtuutettujen varavaltuutetut. TÄMÄ LAKI TULEE VOIMAAN 1 PÄIVÄNÄ TAMMIKUUTA 2002. LAKI KANSANELÄKELAITOKSESTA EDUSKUNNAN PÄÄTÖKSEN MUKAISESTI

Kansaneläkelaitoksen vuosikertomus 2002 65. toimintavuosi

	Sivu
Kela - jokaista suomalaista varten	1
Pääjohtajan katsaus	2
Kela vuonna 2002	3
Toimintatietoja Kelasta	3
KELAN MAKSAMAT ETUJEDET	3
Eläketurva ja vammaisetuudet	4
Sairausvakuutus	6
Kuntoutus	6
Sairausvakuutusetuudet	7
Sairausvakuutusetuuksien saajat	7
Muu sosiaaliturva	8
KELAN MUU TOIMINTA	9
Tutkimus- ja tietopalvelu	9
Kansainvälinen yhteistyö	9
Viestintä	9
Tietojenkäsittely	11
Tilastointi ja laskelmat	11
Asiakaspalvelu ja palveluverkko	11
Henkilöstö	12
Koulutus	12
TILINPÄÄTÖS JA HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS	13
Rahoitus	13
Sijoitustoiminta	13
Eläkevakuutuksen rahoitus	14
Sairausvakuutuksen ja kuntoutuksen rahoitus	14
Muun sosiaaliturvan rahoitus	14
Toimintakulut	14
Eläkevastuurahasto	14
Näkyvät vuodesta 2003 eteenpäin	15
Kelan organisaatio	16
Tuloslaskelma	17
Tase	18
Tuloslaskelmat ja taseet rahastoittain	20
Tuloslaskelman ja taseen liitetiedot	24
Tilintarkastuskertomus	27
TOIMIELIMET 2002	28

KELA

Päätoimitalo

Nordenskiöldinkatu 12
PL 450, 00101 Helsinki
Puhelin 020 434 11

Pitäjänmäen toimitalo

Höyläämötie 1 a B
PL 78, 00381 Helsinki
Puhelin 020 434 11

Kelan tietokonekeskus

PL 371, 40101 Jyväskylä
Puhelin 020 434 11

Kuntoutuksen palveluyksikkö

Peltolantie 3, 20720 Turku
Puhelin 020 434 6411

Kelan opintotukikeskus

Vapaudenkatu 48–50
PL 228, 40101 Jyväskylä
Puhelin 020 434 6611

KELAN ALUEKESKUKSET

Pohjois-Suomen aluekeskus

Sepänkatu 18
PL 190, 90101 Oulu
Puhelin 020 435 4211

Länsi-Suomen aluekeskus

Kalevankatu 17 A
PL 361, 60101 Seinäjoki
Puhelin 020 435 5221

Itä-Suomen aluekeskus

Suokatu 40 A 2.krs
PL 188, 70101 Kuopio
Puhelin 020 435 7211

Lounais-Suomen aluekeskus

Eerikinkatu 26
PL 365, 20101 Turku
Puhelin 020 435 9611

Etelä-Suomen aluekeskus

Kirkkokatu 8
PL 149, 15141 Lahti
Puhelin 020 435 1511

Kela - jokaista suomalaista varten

Kansaneläkelaitos (Kela) huolehtii Suomessa asuvien perusturvasta eri elämäntilanteissa. Kelan hoitamia sosiaaliturvaetuuksia ovat vähimmäiseläkkeet, vammaisetuudet, sairausvakuutusetuudet, kuntoutusetuudet, työttömän perusturvaetuudet, pienten lasten hoidon tuki, lapsilisät, äitiysavustus, opintoetuudet, yleinen asumistuki ja sotilasavustus.

Eduskunnan valvonnassa

Kela toimii eduskunnan valvonnassa. Laitoksen toimintaa johtaa ja kehittää sen hallitus. Periaatteellisesti tärkeät asiat ja eräät nimitykset päätti vuoden 2001 loppuun asti lisätty hallitus. Vuoden 2002 alusta aloitti toimintansa uusi 10-jäseninen hallitus. Laitoksen hallintoa ja toimintaa valvovat eduskunnan valitsema 12 valtuutettua ja heidän valitsemansa 8 tilintarkastajaa.

Lähellä asiakasta

Sosiaaliturvaetuuksien ratkaisua koskeva päätöksenteko on hajautettu vakuutuspiirien toimistoihin. Ne tekevät ratkaisupäätökset lähes kaikista etuuksista. Vain työkyvyttömyyseläkkeet sekä osa opintotuista ja työterveyshuollon korvauksista ratkaistaan keskitetysti keskushallinnossa. Korkeakouluopiskelijoiden opintotukihakemukset ratkaistaan korkeakoulujen opintotukilautakunnissa.

Toiminta-ajatus ja arvot

Kelan toiminta-ajatus:
Kela turvaa väestön toimeentuloa, edistää terveyttä ja tukee itsenäistä selviytymistä eri elämäntilanteissa.

Kelan toiminta perustuu seuraaviin arvoihin:

PÄÄJOHTAJAN KATSAUS

Laki Kansaneläkelaitoksesta tuli voimaan 1.1.2002. Siinä määritellään Kelan tehtävät sekä ylimpien toimielimien rakenne ja tehtävät. Kelalle tuli lain myötä ulkoinen hallitus, joka paneutui ripeästi tehtäviinsä. Hallitus piti vuoden aikana 18 kokousta.

Uuden lain mukaisesti Kelaan tuli myös hallituksen asettama Kansaneläkelaitoksen neuvottelukunta. Sen tehtävänä on edistää ja kehittää sosiaaliturvan toteuttamiseen osallistuvien viranomaisten ja yhteisöjen yhteistyötä sekä ottaa huomioon palvelujen käyttäjien näkökulma.

Vuosi 2002 sujui Kelan toiminnassa tyydyttävästi. Tutkimusten mukaan Kelan asiakaspalvelun taso on korkea ja julkinen kuva on parantunut niin asiakkaiden ja yhteistyötahojen kuin tiedotusvälineidenkin mielestä. Myös Kelassa tehtyjen päätösten perustelujen, esitteiden ja hakuohjeiden katsotaan selkeytyneen. Henkilökunnan työviihtyvyys on kohentunut, ja työyhteisön ilmapiiri sekä tyytyväisyys johtamiseen ovat parantuneet.

Emme kuitenkaan päässeet tavoitteisiimme hakemusten käsittelyajoissa, vaikka tilanne paranikin edellisestä vuodesta. Tavoitteesta jääminen johtui uuteen tietojen sähköiseen tallentamisjärjestelmään siirtymisestä ja uuden henkilöstön perehdyttämisestä. Pitkän työuran Kelassa tehnyt ja osaava henkilöstömme alkaa eläköityä ja näin jatkuu lähivuodet.

Tarkasteltaessa vuoden 2002 toiminnan tuloksia tulosyksiköittäin, ovat Lounais-Suomen vakuutusalueen tulokset parhaat. Lounais-Suomella oli parhaat tuottavuus- ja taloudellisuushuvut, ja myös käsittelyajat olivat lyhentyneet. Kunniainaininnan saivat Eläke- ja toimeentuloturvaosasto ja Terveys- ja toimeentuloturvaosasto. Monivuotinen työ päätösten perustelujen selkeyttämiseksi on nyt tuottanut konkreettista tulosta.

Toimintasuunnitelmamme mukaisesti turvaamme koko maan kattavan toimistoverkon elinkelpoisuuden kehittämällä eri palvelumuotoja ja tasaamalla työtä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että hakemusten ratkaisutyötä siirretään ruuhkautuneista toimistoista vähemmän ruuhkaisiin. Se on mahdollista muuttamalla hakemukset sähköiseen muotoon, jolloin niitä voidaan käsitellä periaatteessa missä toimistossa tahansa.

Pyrkimyksenämme on myös parantaa asiakkaiden mahdollisuuksia asioida puhelimitse ja postitse. Otamme vähitellen käyttöön henkilökohtaisen palvelun ohella sähköisiä asiointimahdollisuuksia ja itsepalveluohjelmia ja laajennamme suorakorvausjärjestelmiä. Lisäämme yhteistyötä muiden organisaatioiden kanssa ja osallistumme jatkossakin erilaisiin yhteistyökokeiluihin.

Kelan henkilökunta on osallistunut innostuneesti toiminnan kehittämiseen. Siitä lämmin kiitos.

Kiitokseni erityisesti asiakkaillemme ja yhteistyötahoillemme jatkuvasti paranevasta yhteisestä näkemyksestä tehtävästämme!

Jorma Huuskonen

KELA VUONNA 2002

Joulukuun 16. päivänä tuli kuluneeksi 65 vuotta Kelan toiminnan alkamisesta. Merkkipäivänä asiakkaille tarjottiin kahvit kaikissa Kelan toimistoissa.

Kela maksoi etuuksia 9,7 mrd. euroa. Toimintamenot olivat 314 miljoonaa euroa eli 3,1 % kokonaismenoista. Tuotot olivat 10,0 mrd. euroa, mistä valtion osuus oli 54 %. Vakuutusmaksuilla rahoitettiin kuluista 34 %. Valtion takuuasuorituksia tarvittiin 650 milj. euroa.

Valtaosa suomalaisista sai Kelan etuuksia. Sairausvakuutusetuuksia maksettiin 3,8 miljoonalle henkilölle. Lapsilisää sai vuoden lopussa noin miljoona lasta. Eläkkeensaajia oli vuoden lopussa 800 000. Työttömyysturvaetuuksia maksettiin vuoden aikana 315 000 henkilölle.

Laki Kansaneläkelaitoksesta tuli voimaan vuoden 2002 alusta. Laissa määritellään Kelan ylimpien toimielinten rakenne sekä Kelan ja toimielinten tehtävät. Kelan uusi työjärjestys tuli voimaan 1.9. Siinä määritellään mm. keskushallinnon uusi organisaatio.

Erityisiä kehittämiskohteita olivat johtamiskäytännön järjestelmällisyys, kehityskeskustelut ja palkitsemisjärjestelmä sekä sähköinen asiakirjanhallinta ja työnsiirto. Kevään ja syksyn suunnit-

teluseminaareissa linjattiin toiminnan periaatteet strategisista lähtökohdista lähivuosisiksi.

Kelan 82 vakuutuspiirissä oli omia palvelupaikkoja vuoden lopussa 328. Niistä 263 oli joka päivä avoinna olevia täyden palvelun toimistoja. Sen lisäksi Kela oli mukana 127 erilaisessa yhteis- palveluhankkeessa.

Sähköisiin palveluihin valmistauduttiin osallistumalla erilaisiin yhteishankkeisiin, muun muassa sähköisen reseptin toteutusprojektiin.

Laatuohjelmaa toteutettiin tekemällä jo viidentenä vuotena peräkkäin koko Kelan itsearviointi. Arviointeja tehtiin edellisvuosien tapaan myös osastoilla, aluekeskuksissa ja vakuutuspiireissä. Sisäinen laatukilpailu järjestettiin toisen kerran. Siihen osallistui 13 yksikköä. Voittajaksi selviytyi Atk-keskus, ja kunniamaininnan sai Pielisen-Karjalan vakuutuspiiri. Lisäksi käynnistettiin yhteensä 15 benchmarking-hanketta (vertaisarviointi) ulkopuolisten organisaatioiden kanssa.

Kelan asiakaspalvelukysely tehtiin aikaisempien vuosien tapaan. Tässä kyselyssä Kelan palvelutaso arvioitiin kouluarvosanalla 8,4. Kela teetti Suomen Gallupilla imago- ja sidosryhmäkyselyn. Molemmissa kyselyissä Kelan julkisuuskuva oli merkittävästi parantunut.

Henkilöstön määrä oli vuoden lopussa yhteensä 6 124, joista kokopäivätoimisia oli 5 102. Henkilöstön täysi eläkevastuu oli vuoden lopussa 1,2 mrd. euroa. Vuoden lopussa eläkevastuun kate oli täydestä eläkevastuusta 28,4 %.

KELAN MAKSAMAT ETUUKSET KAIKKI ETUUKSET

Kelan maksamat etuudet kasvoivat edellisvuodesta nimellisesti 4,4 % ja reaalisesti 2,8 %. Etuuksien yhteismäärä oli 9,7 mrd. euroa.

Kuntoutusetuudet kasvoivat 12,2 %, sairausvakuusetuudet 9,7 %, työttömyysturvaetuet 9,6 % ja yleiset asumistuet 3,3 %. Lapsiperheiden etuudet pienenevät 0,8 % edellisestä vuodesta.

	2002 milj. €	2001 milj. €	Muutos %
Eläkkeet ja vammaisetuudet	2 900,1	2 848,6	1,8
Sairausvakuusetuudet	2 471,3	2 253,4	9,7
Kuntoutusetuudet	266,3	237,2	12,2
Työttömyysturvaetuet	1 135,9	1 036,8	9,6
Lapsiperheiden etuudet ¹	1 746,8	1 760,1	-0,8
Opintoetuet	726,6	714,7	1,7
Yleinen asumistuki	412,7	399,4	3,3
Muut etuudet	17,3	15,6	10,7
Etuuskulut yhteensä	9 677,0	9 265,9	4,4

¹ Vanhempainpäivärahat sisältyvät sairausvakuusetuuksiin.

TOIMINTATIEDOT KELASTA

	1998	1999	2000	2001	2002
Kokonaismenot, mrd. euroa	9,3	9,3	9,3	9,6	10,0
Etuusmenot, mrd. euroa	8,9	9,0	9,0	9,3	9,7
Toimintamenot/kokonaismenot, %	3,0 (4,3)	3,0	3,0	3,1	3,1
Etuusmenot/BKT, %	7,7	7,5	6,9*	6,8*	7,0*
Etuusmenot/sosiaalimenot, %	28,2	28,0	27,3	26,6*	26,4*
Etuusmenot/asukas, €/v	1 729	1 741	1 741	1 784	1 859
Henkilöstö 31.12.	5 718	5 778	5 906	6 006	6 124

* Arvio

Sulussa oleva luku vastaa tilinpäätöksessä olevaa määrää, jossa on otettu huomioon eläkevastuurahaston nopeutettu kattaminen.

ELÄKETURVA JA VAMMAISETUUDET

Vuoden 2002 alussa eläkkeisiin ja vammaisuuksiin tehtiin 2,4 %:n indeksikorotus ja alettiin myöntää uudelleen lapsikorotuksia. Kaikkiaan eläkkeitä ja vammaisuuksia maksettiin 2 900 milj. euroa eli 52 milj. euroa (1,8 %) enemmän kuin vuonna 2001.

Eläkkeensaajien lukumäärä pieneni 0,4 % ja lapsen hoitotukien saajien 11,3 %. Eläkkeensaajia oli vuoden päättyessä 811 000 ja lapsen hoitotuen saajia 41 000. Vammaistukien määrä kasvoi ruokavaliokorvauksen käyttöönoton vuoksi 64,0 % ja oli vuoden lopussa 20 000. Henkilöille, jotka joutuvat käyttämään gluteenittomia tuotteita ruokavaliossaan, alettiin maksaa korvausta ruokavaliosta aiheutuvista kustannuksista 1.10.2002 alkaen.

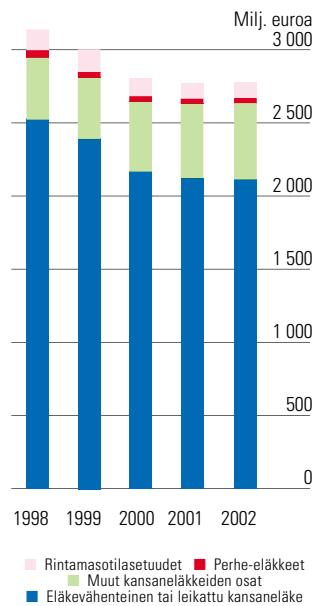
Kela otti vastaan 408 000 hakemusta, jotka koskivat eläkettä, eläkkeenosaa, vammaisuuksia tai niiden tarkistusta (lisäystä 6,8 %). Näistä 20 000 oli kansainvälisiä hakemuksia, eli ne perustuivat EY-asetukseen tai sosiaaliturvasopimuksiin. Kaikista hakemuksista 35 % koski uutta eläkettä tai vammaisuuksia ja 35 % asumistukea. Työelä-

kehakemuksia vastaanotettiin 82 350 eli 0,1 % enemmän kuin edellisvuonna.

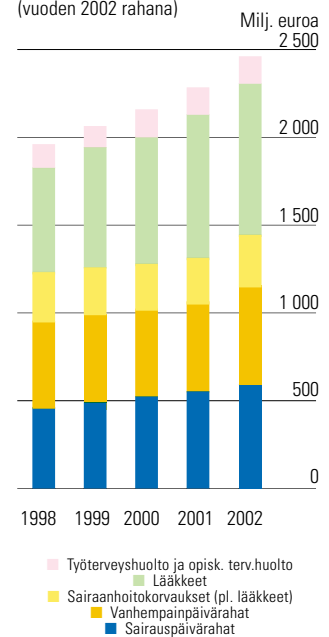
Hakemusten keskimääräinen käsittelyaika oli sama kuin edellisvuonna eli 48 päivää. Kansallisten hakemusten käsittelyaika (44 pv) piteni kaksi päivää ja kansainvälisten hakemusten (5 kk) lyheni. Puolet kansallisista hakemuksista ratkaistiin alle kuukaudessa.

Keskimääräinen kansaneläke oli vuoden lopussa rintamalisät mukaan luetuna 288 euroa kuukaudessa. Pelkän kansaneläkkeen varassa elävän yksinäisen henkilön kansaneläke oli ensimmäisessä kuntaryhmässä 488 euroa kuukaudessa. Keskimääräinen eläkkeensaajien asumistuki oli vuoden lopussa 128 euroa kuukaudessa.

Maksetut eläkkeet 1998-2002
(vuoden 2002 rahana)

Sairausvakuutusetuudet
1998-2002
(vuoden 2002 rahana)

ELÄKKEET JA VAMMAISETUUDET

Eläkkeet	2002	2001	Muutos	
	milj. €	milj. €		%
Maksetut eläkkeet	2 792,0	2 739,9	1,9	
Kansaneläkkeet	2 635,7	2 576,1	2,3	
Vanhuseläkkeet	1 821,3	1 803,6	1,0	
Niistä alle 65-vuotiaiden	8,1	8,1	-0,9	
Työkyvyttömyyseläkkeet	690,6	658,7	4,8	
Niistä yksilölliset varhaiseläkkeet	13,0	15,2	-14,6	
Työttömyyseläkkeet	50,4	48,3	4,4	
Muut ¹	73,5	65,5	12,2	
Perhe-eläkkeet	40,6	41,0	-0,9	
Rintamalisät	115,7	122,9	-5,9	
Muut etuudet	2,8	2,5	9,5	

¹ Kelan maksamat pelkät eläkkeensaajien asumistuet, eläkkeensaajien hoitotuet ja lapsikorotukset.

Eläkkeensaajien lukumäärä	31.12.2002	31.12.2001	Muutos %
Eläkkeensaajia yhteensä	810 900	813 800	-0,4
Kansaneläkkeen saajia	775 400	777 500	-0,3
Vanhuseläkkeen saajia	504 200	508 600	-0,9
Niistä alle 65-vuotiaiden	3 600	3 800	-5,4
Työkyvyttömyyseläkkeen saajia	150 900	150 100	0,5
Niistä yksilöllisiä varhaiseläkkeitä	5 600	6 900	-18,1
Työttömyyseläkkeen saajia	23 700	23 900	-0,8
Muita ¹	96 600	94 900	1,8
Perhe-eläkkeen saajia	35 500	36 300	-2,2

¹ Henkilö saa Kelasta pelkästään eläkkeensaajien asumistukea, eläkkeensaajien hoitotukea, rintamalisää tai lapsikorotusta.

Kansaneläkkeiden

rakenne	31.12.2002	31.12.2001	Muutos %
Kansaneläkkeen saajista sai			
työeläkevähenteistä kansaneläkettä	678 800	682 600	-0,6
täyttä	106 500	111 100	-4,1
vähennettyä	572 300	571 500	0,1
pelkkää asumistukea, eläkkeen-			
saajien hoitotukea, rintamalisää tai			
lapsikorotusta	96 600	94 900	1,8
Kansaneläkkeen saajista sai			
asumistukea	164 300	163 500	0,5
eläkkeensaajien hoitotukea	168 600	159 900	5,4
rintamalisää	124 700	136 200	-8,4
ylimääräistä rintamalisää	66 000	72 900	-9,5
lapsikorotusta	11 900	6 900	72,2

Vammaisuuksien

Maksetut tuet	2002	2001	Muutos
	milj. €	milj. €	%
Lapsen hoitotuet	76,2	78,8	-3,3
Vammaistuet	31,9	29,9	6,9

Vammaisuuksia saavien

lukumäärä	31.12.2002	31.12.2001	Muutos %
Lapsen hoitotuet	41 500	46 700	-11,3
Vammaistuet	20 200	12 300	64,0

Asukkaattensa – sekä eläinten että ihmisten – onneksi Suomessa
riittää vielä monimuotoista puhdasta luontoa

SAIRAUSVAKUUTUS

Sairausvakuutuksen etuusmenot lisääntyivät edellisvuodesta 218 milj. euroa (9,7 %). Etuuksia maksettiin 2 471 milj. euroa. Sairausvakuutusetuuksia saaneiden henkilöiden määrä kasvoi 0,3 %.

Sairaanhoitokorvaukset kasvoivat 10,2 %. Työtulokorvauksista vanhempainpäivärahat kasvoivat 3,8 % ja sairauspäivärahat 15,4 %. Sairauspäivärahojen suurta kasvua selvitettiin vuoden 2002 syksyllä. Selvityksen perusteella todettiin kasvun kompensoivan vuoden 2001 hidastunutta kasvua, joka oli seurausta mm. lääkärilakosta. Väestön vanhenemisen, huhtikuun alussa voimaan tulleen vähimmäispäivärahan sekä erilaisten pitkäaikaistyöttömiin ja toimeentuloasiakkaisiin suunnattujen seulojen ja toimenpideohjelmien todettiin kasvattaneen päivärahaa saavien lukumäärää ja saajaa kohti korvattujen päivien määrää.

Keskimääräinen sairauspäiväraha oli 41 euroa ja vanhempainpäiväraha 35 euroa. Sairausvakuutuslain muutoksella, joka tuli voimaan 1.4.2002, lakkautettiin tarveharkintainen päiväraha ja alettiin maksaa vähintään vähimmäismäärän suuruista sairauspäivärahaa henkilöille, joiden työkyvyttömyys on kestänyt yhtäjaksoisesti vähintään 55 päivää. Tätä ns. minimipäivärahaa sai 4 900 henkilöä vuonna 2002. Vuosilomakustannusten korvausta maksettiin 18 800 henkilön työnantajalle.

Sairauspäiväraharatkaisuja tehtiin 610 000 (lisäystä 7,0 %). Hakemusten keskimääräinen käsittelyaika oli 14 päivää eli sama kuin edellisena vuonna.

Sairaanhoitokorvausten maksukertoja oli 25,5 milj. kpl (lisäystä 2,8 %). Sairaanhoitokorvauksista lääkekorvausmenot kasvoivat edelleen (11,9 % ja 91 milj. euroa). Kasvu oli suurinta ylempien erityiskorvausryhmän (100 %) lääkekorvauksissa (13,4 %). Lääkekorvausten kasvu johtuu mm. uusien, entistä kalliimpien lääkkeiden tulosta korvattaviksi, mikä näkyy myös suurista lääkekustannuksista lisäkorvausta saaneiden määrän kasvuna (10,2 %).

Sairausvakuutuksesta korvattavan hammashuollon piiriin on asteittain lisätty uusia ikäluokkia ja vuoden 2002 joulukuusta alkaen hammashoito on korvattu koko väestölle. Tämän seurauksena hammaslääkärinpalkkioista maksettujen korvausten määrä on kasvanut. Menot olivat 9 milj. euroa (15,6 %) edellisvuotta suuremmat. Sai-

rausvakuutuskorvauksien tutkimus- ja hoitokorvaukset vähenivät edelleen (vähennystä 1,3 %).

Työterveyshuollon menot olivat 154 milj. euroa (lisäystä 8,5 %). Korvauksia maksettiin työnantajille 135 milj. euroa ja Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiölle 18 milj. euroa. Yrittäjien ja muiden omaa työtään tekevien työterveyshuoltokorvaukset olivat 0,2 milj. euroa ja korvaukset terveyskeskuksille 0,5 milj. euroa. Maatalousyrittäjien työolosuhdeselvitysten kulut olivat 0,6 milj. euroa.

KUNTOUTUS

Kuntoutuskulut kasvoivat 12,2 %, ja ne olivat yhteensä 266,3 milj. euroa. Yksilökohtaiseen kuntoutukseen käytettiin 212 milj. euroa (lisäystä 11,3 %). Kuntoutusrahaa maksettiin 49,3 milj. euroa (lisäystä 17,7 %).

Kuntoutuspalveluja sai 87 000 henkilöä. Heistä 16 700:lle järjestettiin vammaisten ammatillista kuntoutusta, 20 000:lle vaikeavammaisten lääkinnällistä kuntoutusta ja 52 700:lle muuta ammatillista ja lääkinnällistä kuntoutusta. Kuntoutujien lukumäärä kasvoi edellisestä vuodesta 4,5 %. Eniten kuntoutujien määrä kasvoi ikäryhmässä 16-24-vuotiaat.

Kuntoutusrahaa maksettiin 58 700 henkilölle (lisäystä 7,6 %). Heistä 43 015 sai kuntoutuspäätöksen Kelasta. Kuntoutusrahaa maksetaan yhä enemmän lyhytaikaiseen kuntoutukseen (esim. TYK-toiminta). Kuntoutusraha oli keskimäärin 27,2 euroa päivässä.

Kuntoutuksen palveluyksikkö

Kuntoutuksen palveluyksikkö tuottaa kuntoutuspalveluja. Kuntoutuspalveluasiakkaita oli 3 700. Asiakasvuorokausia kertyi 39 400, mikä oli 4,1 % enemmän kuin edellisena vuonna. Kuntoutuksen palveluyksikkö muutettiin sisäiseksi yhtiöksi 1.1.2003 lukien.

MUU SOSIAALITURVA

Työttömyysturva

Kelan maksamat työttömyysturvaetuedet kasvoivat 9,6 %, ja ne olivat 1 136 milj. euroa. Merkittävin syy kasvuun oli se, että täyttä työttömyyspäivärahaa korotettiin 0,55 eurolla vuoden alusta ja 0,84 eurolla 1.3. lähtien. Lisäksi työmarkkinatuen lapsikorotukset nostettiin

samalle tasolle kuin peruspäivärahan lapsikorotukset.

Työmarkkinatuen yhdistelmätukea maksettiin pitkäaikaistyöttömän työllistämiseen työnantajille 82 milj. euroa (lisäystä 17,3 %) ja maahanmuuttajille 37 milj. euroa (lisäystä 23,6 %) kotoutumistukea.

Työttömyysturvaetuksia maksettiin vuoden aikana 315 000 henkilölle keskimäärin 156 päivää etuudensaajaa kohti. Peruspäivärahaa sai 47 000 henkilöä (lisäystä 6,7 %) ja työmarkkinatukea 263 000 (vähennystä 3,1 %). Lisäksi yhdistelmätuken työmarkkinatukea maksettiin 32 000 pitkäaikaistyöttömän työnantajalle ja kotoutumistukea 9 000 maahanmuuttajalle. Kuntouttavaan työtoimintaan työmarkkinatukea maksettiin 2 000 osallistujalle.

Työmarkkinatuen saajista 73 000 oli vuoden aikana osallistunut työvoimapolitiittiseen koulutukseen, työharjoitteluun tai muuhun työvoimapolitiittiseen toimenpiteeseen. Työmarkkinatukea saaneista 86 000 oli saanut ansioturvan päivärahaa ja 76 000 peruspäivärahaa enimmäisajan.

Keskimääräinen peruspäiväraha oli 22,00 euroa ja työmarkkinatuki 23,10 euroa. Soviteltua päivärahaa maksettiin vuoden aikana ainakin jonkin aikaa 26 %:lle peruspäivärahan saajista ja 18 %:lle työmarkkinatuen saajista.

Peruspäiväraha- ja työmarkkinatukiratkaisuja tehtiin kaikkiaan 738 000 (lisäystä 1,2 %). Ratkaisujen keskimääräinen käsittelyaika oli 7 päivää kuten vuotta aiemmin.

Työvoimapolitiittisia koulutusetuksia maksettiin 31 milj. euroa. Etuuksia sai 45 000 henkilöä.

Lapsiperheiden etuudet

Pienten lasten hoidon tukimenot pienenevät 0,9 %. Tukea maksettiin yhteensä 371 milj. euroa. Tähän sisältyy 330 milj. euroa kotihoidon tukea, 40 milj. euroa yksityisen hoidon tukea ja osittaista hoitorahaa 1 milj. euroa. Kuntakohtaisia lisiä on 50 milj. euroa. Pienten lasten hoidon tukea maksettiin kaikkiaan 128 800 henkilölle. Näistä yksityisen hoidon tuen saajia oli 17 500.

Äitiysavustuksia maksettiin 55 100 äidille yhteensä 10 milj. euroa (lisäystä 2,8 %). Äitiyspakkauksen valitsi 77 % avustuksen saajista.

Lapsilisien vähentyminen on jatkunut edellisvuosien tapaan (vähennystä 0,7 %). Lapsilisiä maksettiin 1 366 milj.

SAIRAUSSVAKUUTUSETUDET

	2002 milj. €	2001 milj. €	Muutos %
Kaikki etuudet	2 471,3	2 253,4	9,7
Työtulokorvaukset	1 139,1	1 039,0	9,6
Sairauspäivärahat ¹	603,6	523,2	15,4
Vanhempainpäivärahat ²	535,5	515,8	3,8
Sairaanhoitokorvaukset	1 166,4	1 058,2	10,2
Muut etuudet	165,8	156,2	6,1
Kaikki sairaanhoitokorvaukset	1 166,4	1 058,2	10,2
Lääkkeet	859,4	768,2	11,9
Peruskorvatut (50 %)	319,6	283,1	12,9
Erytiskorvatut (75 %)	236,9	217,6	8,9
Erytiskorvatut (100 %)	248,6	219,3	13,4
Lääkkeiden lisäkorvaukset ³	54,2	48,1	12,6
Lääkäripalkkiot	64,6	63,9	1,1
Hammaslääkäripalkkiot	64,9	56,1	15,6
Tutkimus ja hoito	55,2	55,9	-1,3
Matkakustannukset	122,3	114,1	7,2
Matkojen lisäkorvaukset ³	23,4	21,5	9,2

¹ Sisältää myös tartuntatautilain perusteella maksetut päivärahat ja ansionmenetykskorvaukset sekä elimen tai kudoksen luovuttajalle maksetut päivärahat.

² Sisältää myös erityishoitorahat ja vuosilomakustannusten korvaukset työnantajalle.

³ V. 2002 lääkkeiden omavastuun kattosumma oli 594,02 euroa ja matkojen 157,26 euroa.

euroa. Lapsilisää saavia perheitä oli joulukuussa 575 000 (vähennystä 0,9 %). Korotettua lapsilisää maksettiin 102 000 yksinhuoltajaperheelle. Lapsilisää maksettiin joulukuussa 1 045 000 lapsesta.

Opintotuki

Opintojen tukemiseen tarkoitetut etuudet kasvoivat 1,7 %. Opintotukea maksettiin 701,9 milj. euroa, josta opintorahojen ja asumislisän osuus oli 654,5 milj. euroa eli 93,2 %.

Vuoden lopussa Kelan maksamaa opintotukea sai 246 000 opiskelijaa (lisäystä 0,6 %). Heistä yliopisto-opiskelijoita oli 70 000, ammattikorkeakoululaisia 75 000, ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelevia 67 000, lukiolaisia 25 000, ulkomaisissa oppilaitoksissa opiskelevia 4 000 ja muissa kuin edellä mainituissa oppilaitoksissa opiskelevia 5 000. Opintolainan valtiontakauksen saaneita oli 108 000. Keskimääräinen opintoraha oli vuoden lopussa 205, aikuisopintoraha 369 ja asumislisä 155 euroa kuukaudessa.

Korkeakouluopiskelijoiden ruokailua tuettiin 16,7 milj. eurolla, mikä oli 18,8 % enemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Opintolainan korkoavustusta maksettiin 19 500 henkilölle yhteensä 3,2 milj. euroa. Korkotukimenot olivat 0,8

milj. euroa. Opintolainakanta oli vuoden lopussa 1,4 mrd. euroa. Valtiontakauksen perusteella opintolainoja ja lainan korkoja maksettiin 26,7 milj. euroa, mikä oli 1,4 % enemmän kuin vuotta aikaisemmin.

SAIRAUSSVAKUUTUSETUUKSIEN SAAJAT

	2002	2001	Muutos %
Kaikki etuudet	3 848 200	3 837 400	0,3
Sairauspäivärahat	320 900	301 300	6,5
Vanhempainpäivärahat	139 900	139 700	0,1
Sairaanhoitokorvaukset	3 789 700	3 780 500	0,2
Lääkkeet	3 353 800	3 363 200	-0,3
Peruskorvatut (50 %)	3 205 900	3 217 400	-0,4
Erytiskorvatut (75 %)	795 300	778 700	2,1
Erytiskorvatut (100 %)	406 200	391 200	3,8
Lääkkeiden lisäkorvaukset	123 400	112 000	10,2
Lääkäripalkkiot	1 483 000	1 476 100	0,5
Hammaslääkäripalkkiot	706 200	627 800	12,5
Tutkimus ja hoito	762 800	763 600	-0,1
Matkat	571 400	563 100	1,5
Matkojen lisäkorvaukset	36 000	33 300	8,0

Opintotukihakemusten keskimääräinen käsittelyaika lyheni yhdellä päivällä. Opintotukikeskuksessa käsittelyaika oli 18, korkeakoulujen opintotukilautakunnissa 9 ja Kelan toimistoissa 15 päivää.

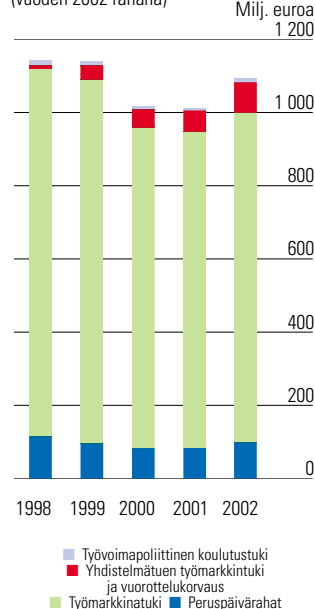
Koulumatkatukea sai kaikkiaan 64 400 opiskelijaa yhteensä 24,7 milj. euroa. Kustannuksista Matkahuollon laskutuksen osuus oli 64,3 %.

Yleinen asumistuki

Yleisen asumistuen menot lisääntyivät 3,3 %. Tukia maksettiin 412,7 milj. euroa. Asumistukea saavia ruokakuntia oli vuoden lopussa vajaat 160 000 (lisäystä 0,7 %). Lapsiperheiden osuus vuoden lopussa oli 43 % ja yksin asuvien 50 %. Opiskelijoiden osuus oli 9 %. Työttömien osuus oli vähentynyt 1,5 prosenttiyksikköä vuodesta 2001. Työttömiä ruokakuntia oli runsaat 101 000 (63 %). Keskimääräinen asumistuki oli vuoden lopussa 206,2 euroa.

Vuoden aikana tehtiin 344 000 yleistä asumistukea koskevia päätöksiä (vähennystä 2,4 %). Hakemusten väheneemiseen on vaikuttanut opiskelijoiden siirtyminen opintotuen asumislisän piiriin. Hakemukseen perustuvien ratkaisujen keskimääräinen käsittelyaika lyheni 5 päivää edellisvuodesta. Se oli nyt 25 päivää.

Työttömien yleinen perusturva 1998-2002 (vuoden 2002 rahana)

MUUT ETUUDET

	2002	2001	Muutos
	milj. €	milj. €	%
Kuntoutusetuudet	266,3	237,2	12,2
Yksilökohtainen kuntoutus	212,0	190,5	11,3
Kuntoutusraha	49,4	42,0	17,7
Muut kulut	4,8	4,7	2,9
Työttömyysturvaetuudet ¹	1 135,9	1 036,8	9,6
Peruspäivärahat ²	98,7	87,2	13,2
Työmarkkinatuki ³	1 003,0	923,8	8,6
Yhdistelmätuen työmarkkinatuki	82,0	69,9	17,3
Kotoutumistuen työmarkkinatuki	37,3	30,2	23,6
Työvoimapolitiittiset koulutusetuudet	31,4	24,1	30,2
Koulutustuki	12,3	10,1	21,2
Työmarkkinatuella opiskelevan ylläpito- ja majoituskorvaukset	19,1	14,0	36,9
Koulutuspäiväraha	2,5	1,5	73,9
Äitiysavustukset	9,6	9,4	2,8
Lapsilisät	1 366,0	1 376,1	-0,7
Pienten lasten hoidon tuki ⁴	371,2	374,7	-0,9
Lakisääteinen tuki	321,1	328,5	-2,3
Kuntakohtaiset lisät	50,0	46,1	8,5
Opintoetuudet	726,6	714,7	1,7
Yleinen asumistuki	412,7	399,4	3,3
Muut	14,5	13,1	11,0

¹ Sisältää myös vuorottelukorvaukset (0,3 milj. euroa v. 2001 ja 0,3 milj. euroa v. 2002).

² Sisältää myös ulkomaille työnhakuun lähteneille suomalaisille Kelan kautta maksetut ansiopäivärahat.

³ Sisältää myös työharjoittelun/työelämävalmennuksen ja kuntouttavan työtoiminnan ajalta maksetut ylläpitokorvaukset (1,7 milj. euroa v. 2001 ja 6,9 milj. euroa v. 2002) sekä matka-avustuksena maksetut työmarkkinatuet (0,6 milj. euroa v. 2001 ja 0,8 milj. euroa v. 2002).

⁴ Luvuista on vähennetty vanhan lain mukaiset palautukset (0,1 milj. euroa v. 2001 ja 0,1 milj. euroa v. 2002).

MUUT ETUUDET

	Vuonna 2002	Vuonna 2001	Muutos %
Etuuksien saajat			
Yksilökohtaiset kuntoutusetuudet	104 200	98 300	6,1
Kuntoutus	87 000	83 300	4,5
Kuntoutusraha	58 700	54 500	7,6
Työttömyysturvaetuudet			
Peruspäiväraha tai työmarkkinatuki	303 200	308 400	-1,7
Peruspäiväraha	46 600	43 700	6,7
Työmarkkinatuki	263 000	271 400	-3,1
Työvoimapolitiittinen koulutus	40 200	40 100	0,4
Työharjoittelu/työelämävalmennus	33 600	32 900	2,6
Kuntouttava työtoiminta (1.9.2001 lukien)	2 000	100	.
Matka-avustus	900	700	18,7
Yhdistelmätuen työmarkkinatuki	32 300	30 900	4,6
Työvoimapolitiittinen koulutustuki	5 200	4 900	7,1
Koulutuspäiväraha	800	600	35,1
Kotoutumistuen työmarkkinatuki	9 100	8 600	5,8
Äitiysavustukset	55 100	54 400	1,3
Lapsilisät			
Perheet (31.12.)	574 800	580 000	-0,9
Lapset (31.12.)	1 046 900	1 054 200	-0,7
Pienten lasten hoidon tuki			
Perheet	128 800	129 800	-0,7
Lapset	199 200	201 800	-1,3
Yleinen asumistuki (ruokakunnat) (31.12.)	159 600	158 500	0,7
Opintoetuudet			
Opintotuki	297 500 ¹	301 600 ²	-1,4
Koulumatkatuki	51 100 ¹	51 300 ²	-0,4
Sotilasavustus (taloudet)	11 800	10 600	11,3

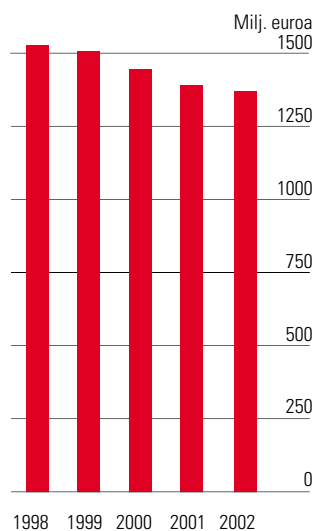
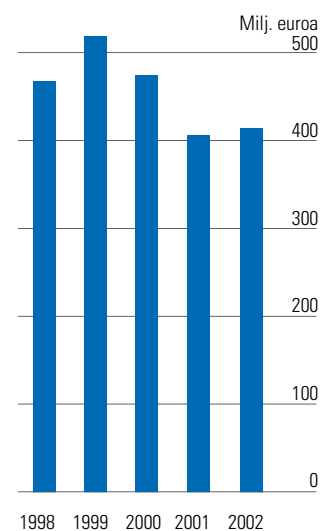
¹ Lukuvuonna 2001/2002.

² Lukuvuonna 2000/2001.

Muut etuudet

Sotilasavustuksen kustannukset kasvoivat 13 %. Avustusta maksettiin kaikkiaan 12,8 milj. euroa, josta asumisavustuksen osuus oli 10,7 milj. euroa. Sotilasavustusta maksettiin 11 800 henkilölle (lisäystä 11,3 %). Heistä oli varusmiehiä 9 760, siviilipalvelusmiehiä 1 050 ja omaisia 1 010. Sotilasavustuksen saajilla oli 930 lasta.

Rintamaveteraanien kuntoutusmatkakustannusten korvauksia maksettiin 0,8 milj. euroa. Maatalousyrittäjien työolosuhdeselvityksiä korvattiin 0,6 milj. euroa ja Työterveyslaitoksen yhteyteen perustetun Maatalousyrittäjien työterveyshuollon keskusyksikön menoja 0,3 milj. euroa.

Lapsilisät 1998-2002
(vuoden 2002 rahana)Yleinen asumistuki 1998-2002
(vuoden 2002 rahana)

KELAN MUU TOIMINTA

TUTKIMUS JA TIETOPALVELU

Kelan tutkimustyö kohdistui mm. sairaanhoitovakuutuksen etuuksiin, kuntoutukseen ja hoitotukiin sekä kansalaisten toimeentuloturvaan ja sen oikeellisuuteen. Kelan julkaisusarjoissa ilmensi näistä aihepiireistä 19 raporttia ja useita kymmeniä tieteellisiä artikkeleita. Ikääntyneiden kuntoutusta ryhdyttiin kehittämään käynnistämällä laajamittainen IKÄ-hanke yhteistyössä kuntien kanssa. Tutkimusosasto osallistui asiantuntijana ja tiedon tuottajana useisiin kansallisiin ja kansainvälisiin kehityshankkeisiin sekä lainsäädännön valmistelutyöhön. Panostusta sähköisten julkaisujen tuottamiseen lisättiin ja alueittaisia ja kuntien tietotarpeita palveleva terveystuntari avattiin tutkimusosaston kotisivulla.

Tietopalvelu välitti eri lähteistä tietoa pääasiassa Kelan omille toimiyksiköille sekä myös ulkopuolisille asiakkaille. Se hankki lisäksi sähköisiä tietopalveluja koko Kelan käyttöön. Yhteistyötä sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan tietopalvelujen kanssa jatkettiin.

KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ

EU-lainsäädännön ja sosiaaliturvasopimusten täytäntöönpanoon liittyvät tehtävät ovat huomattava osa kansainvälisestä toiminnasta. Täytäntöönpanoon liittyviä yhteyslaitosneuvotteluita käytiin Belgian, Pohjoismaiden, Saksan, Latvian, Liettuan ja Viron sosiaalivakuutuslaitosten kanssa.

Kela jatkoi yhteistyötä eri maiden sosiaalivakuutuslaitosten ja alan järjestöjen kanssa. Kela osallistui edelleen muun muassa Kansainvälisen sosiaaliturvajärjestön ISSAn (International Social Security Association), Maailman terveysjärjestön WHO:n ja FISSin (Foundation for International Studies on Social Security) työhön. Yhteistyötä oli myös sekä EU:n että muiden maiden sosiaaliturvalaitosten kanssa.

Ulkomaan yksikkö aloitti toimintansa toukokuussa. Yksikön tehtävänä on muun muassa toimia ulkomailla asuvien "kotitoimistona", antaa vakuuttamis- ja päätökset lähetetyille työntekijöille, lähetys- ja kehitystyöntekijöille sekä ulkomailla päätoimisesti opiskeleville ja tutkijoille.

Uusittu Luxemburgin sopimus tuli voimaan helmikuussa. EU:n ja Sveitsin

väläinen henkilöiden vapaata liikkuvuutta koskeva sopimus tuli voimaan kesäkuussa.

VIESTINTÄ

Tiedotusyksikön nimi muuttui syyskuussa viestintäyksiköksi.

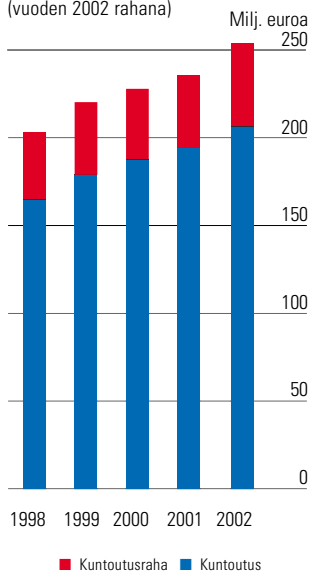
Kelan Internet-palveluja uudistettiin rakenteellisesti, visuaalisesti, ylläpitoperiaatteiltaan ja organisatorisesti. Internet-sivuilla oli noin 1 708 000 käyntiä, jossa on lisäystä 75 % edellisvuodesta.

Asiakaslehdet Kelan sanomat ja FPA-bladet ilmestyivät kumpikin kertomusvuotena neljä kertaa. Kelan sanomat jaettiin jokaiseen suomenkieliseen kotitalouteen (keskimääräinen painos 2,3 miljoonaa kpl) ja FPA-bladet ruotsinkielisiin talouksiin (noin 180 000 kpl). Yhteispeli ilmestyi 10 kertaa (10 000 kpl) ja Sosiaalivakuutus 6 kertaa (18 000 kpl).

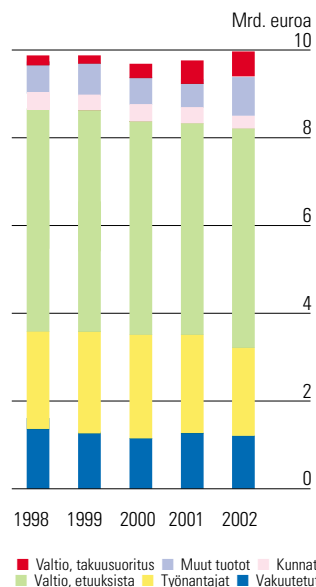
Tiedotusvälineille tuotettiin tiedotteita ja paikallisradioille valmiita radio-ohjelmia.

Uutena esitteinä valmistui Kaikkien Kela. Se on yleisesite, jossa kerrotaan laitoksen toiminnasta ja Kelan hoitamista etuuksista. Uusina Kelainfo-esitteinä

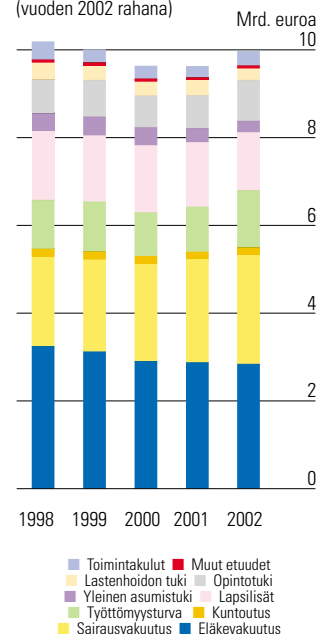
Yksilökohtaiset kuntoutusetuudet 1998-2002 (vuoden 2002 rahana)

Kelan tuotot 1998-2002 (vuoden 2002 rahana)

Kelan etuudet ja toimintakulut 1998-2002 (vuoden 2002 rahana)

Suomalaisten keski-ikä nousee, ihmiset kypsyvät,
ehkä yhä samalla viisastuvatkin – ainakin nykypöytälauset pärjäävät jo
kansainvälisissä vertailuissa.

valmistuivat Opintolainojen ja korkotuen muutokset, Keliakiakorvaus ja Hammashoitokorvausten laajennus. Suomenkieliset ja ruotsinkieliset Perusturva-esitykset (8 kpl) uusittiin, samoin englanninkielinen A Guide to Benefits.

Kela osallistui tammikuussa Next-Step-työpaikka- ja koulutusmessuille Helsingissä, Farmari - Suomen maaseutunäyttelyyn elokuussa Hämeenlinnassa, Rekisterit auki -tapahtumaan marraskuussa ja Studia-opintomessuille joulukuussa Helsingissä.

TIETOJENKÄSITTELY

Tietojenkäsittelyn kehittämissuunnitelma vuosille 2003-2007 laadittiin keväällä. Kehittämissuunnitelman yhteydessä hyväksyttiin etuusarkkitehtuurin, tietojen vaihdon arkkitehtuurin ja tilastoarkkitehtuurin periaatteet, ja näiden jatkotyöt ovat käynnissä.

Euron käyttöönotto muissa kuin operatiivisissa tietojärjestelmissä jatkui koko vuoden. Työllistävimmät etuuslainmuutokset kohdistuivat työttömyysturvaan, vanhempain päivärahaan ja opintotukeen. Takaisinperintäjärjestelmää on kehitetty perintätoimien tehostamiseksi. Etuuskäsittelyn ja sähköisen asiakirjahallinnan yhteensovitus aloitettiin. Sähköinen asiakirjahallintasovellus on käytössä kaikkiaan 47 vakuutuspiirissä ja kattaa 66 % koko maan väestöpohjasta.

Alkuvuodesta vaihdettiin 3 800 työasemaa. Keväällä siirrettiin Internet-palvelut Kelan omille koneille. Kevään ja kesän kuluessa uudistettiin dataliikenneverkko. Keskuslaitteiston palvelin- ja sovellustuotantoympäristöä kehitettiin sähköisen asioinnin tarpeisiin. Kirjepostin tulostus- ja kuorituslinja uusittiin syksyllä. Vuonna 2002 postitettiin keskitetysti 17,8 miljoonaa kirjettä. Uusi sähköpostijärjestelmä otettiin käyttöön marraskuussa. Keskuskoneen tehoa lisättiin vastaamaan kasvanutta käyttötarvetta. Päätetapahtumia tehtiin 1,2 miljardia kertaa. Työ mikrojen käyttöjärjestelmän vaihtamiseksi on edennyt valitun järjestelmän koekäyttöön.

TILASTOINTI JA LASKELMAT

Tilastotietokantojen tietosisältöä laajennettiin. Toimistojen toimintaa kuvaavien tunnuslukujen kehittämistyötä jatkettiin ja tilastoaineistojen analysointia li-

sättiin. Tilastotietojen jakelua Internetin kautta laajennettiin uusilla tilastotiedotteilla. Tilastoarkkitehtuurityötä jatkettiin selvittämällä tilastojen ja muun informaatiotuotannon raportointia sekä käsitteistöä.

Kelan tilastollisen vuosikirjan, neljännesvuosittaisen tilastokatsauksen ja viiden erikielisen taskutilaston lisäksi kertomusvuonna ilmestyi kuusi tilastollista vuosikatsausta. Painettuja tilastojulkaisuja ilmestyi kaikkiaan 16 ja tilastotiedotteita 60. Yhteistyössä Eläketurvakeskuksen kanssa julkaistiin lisäksi kaksi nidettä maamme kokonaiseläketurvasta ja Lääkelaitoksen kanssa Suomen lääketilasto. Osa painetuista tilastojulkaisuista julkaistiin myös Internetissä.

Sosiaaliturvan budjetointia ja maksuvalmiuden ylläpitoa varten tuotettiin ennuste- ja rahoituslaskelmia. Kertomusvuoden aikana laadittiin vuoteen 2050 ulottuva aktuaariraportti Kelan hoitamasta sosiaaliturvasta. Sosiaalime-notoimikunnalle sekä lukuisille muille sosiaaliturvan kehittämishankkeille toimitettiin arvioita uudistusten taloudellisista vaikutuksista.

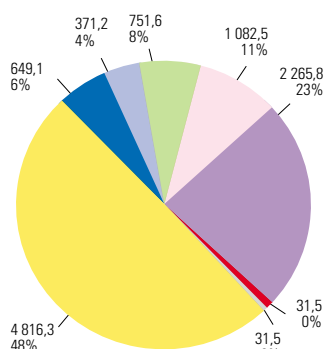
ASIAKASPALVELU JA PALVELUVERKKO

Kelan viidellä vakuutusalueella oli vuoden päättyessä 82 vakuutuspiiriä. Kussakin piirissä oli yksi tai useampi päivittäin avoinna oleva täyden palvelun toimisto. Vuoden päättyessä omia palvelupaikkoja oli 328. Näistä 263 oli päivittäin avoinna olevia toimistoja ja 65 sivuvastaanottoja, jotka ovat avoinna rajoitetusti. Lisäksi Kela oli mukana 127 erilaisessa yhteispalveluhankkeessa.

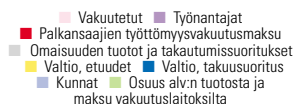
Kelan asiakaspalvelupaikat 31.12.2002

Vakuutusalue	Täyden palvelun toimistot	Sivuvastaanotot	Toimistot yhteensä
Pohjois-Suomi	43	18	61
Länsi-Suomi	43	9	52
Itä-Suomi	56	17	73
Lounais-Suomi	52	15	67
Etelä-Suomi	69	6	75
Yhteensä	263	65	328

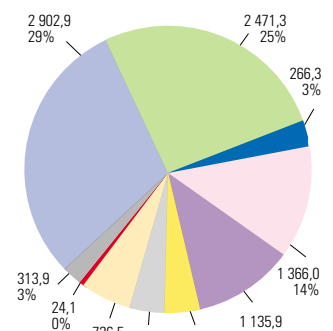
Kansaneläkelaitoksen tuotot vuonna 2002

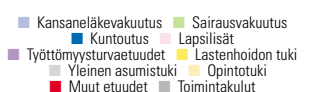
Tuotot ja takuusuuritukset yhteensä 9 999,5 milj. euroa

Kansaneläkelaitoksen kulut vuonna 2002

Kulut yhteensä 9 990,0 milj. euroa

Toimistoissa asioitiin noin 18 miljoonaa kertaa. Lukuun sisältyvät asiakaskäyntien lisäksi myös asiointit postitse ja puhelimitse. Asiakaskäyntien osuus kaikista asioinneista oli noin kolmannes. Lisäksi asiointi Internetin kautta lisääntyi. Kela osallistui erilaisiin sähköisen asioinnin kehittämishankkeisiin.

HENKILÖSTÖ

Koko henkilöstön määrä oli vuoden lopussa 6 124 eli 118 henkilöä enemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Toimistojen henkilömäärä kasvoi 44 henkilöllä, aluekeskusten 6 henkilöllä ja keskushallinnon 68 henkilöllä.

Kokopäiväisiä toimihenkilöitä oli vuoden lopussa 5 102 (lisäystä 57). Heistä oli vakinaisia 4 626 (lisäystä 44) ja määräaikaista 476 (lisäystä 13). Lisäksi vakinaisia osa-aikaisia oli 930 (lisäystä 43) ja määräaikaista osa-aikaisia 92 (lisäystä 18).

Kelan kokopäiväinen (vakinaiset ja määräaikaisten) henkilöstö

	31.12.2002	31.12.2001
Keskushallinto	1 304	1 263
Aluekeskukset	210	208
Kelan toimistot	3 588	3 574
Yhteensä	5 102	5 045

Uuden palkkausjärjestelmän edellyttämä palkkojen luokitus toteutettiin toisen kerran. Myös vakuutuspiirien esimiehille suunniteltiin oma tehtäväkohtaiseen ja henkilökohtaiseen suoritukseen perustuva palkkausjärjestelmä, joka otettiin käyttöön 1.9.2002. Vuoden aikana aloitettiin johtaville toimihenkilöille ns. HAY-järjestelmään perustuvan palkkausjärjestelmän valmistelu. Toimihenkilöiden kannustamis- ja palkitsemiskäytäntö yhtenäistettiin.

Kaikilla työpaikoilla on työkykyryhmät, jotka suunnittelevat ja toteuttavat työyhteisökohtaista työtoimintaa. Varhaiskuntoutustyöryhmä järjesti ryhmäkohtaisina toimenpiteinä työyhteisöryhmiä, ryhmäliikuntaa, erikoiskursseja, kuntoremonttikursseja ja ammatillisesti syvennetyn lääkinällisen kuntoutuksen (ASLAK®) kursseja yhteensä 301 henkilölle. Varhaiskuntoutustyöryhmä teki 82 yksilöpäätöstä erilaisiksi kuntoutustoimenpiteiksi. Varhaiskuntoutustoimenpiteiden piirissä oli kaikkiaan 383 henkilöä.

Julkisen sektorin työeläkkeisiin ryhdytään 1.1.2004 soveltamaan ns. viimeisen laitoksen periaatetta. Laki kansaneläkkeen pohjaosan leikkausten hyvittämisestä tulee voimaan 1.10.2003. Molemmat lakimuutokset tulevat koskemaan myös Kelan toimeisuhte-eläkkeitä. Muutoksien toteuttamisessa käytetään osaksi myös Kelan ulkopuolelta hankittavia atk-palveluja.

Kelalaisista jäi vanhuuseläkkeelle 92 ja yksilölliselle varhaiseläkkeelle tai työkyvyttömyyseläkkeelle 72. Osa-aika-eläkkeelle siirtyi 123 ja osatyökyvyttömyyseläkkeelle 46 toimihenkilöä.

KOULUTUS

Kurssimuotoisia koulutustilaisuuksia järjestettiin 733 (edellisvuonna 607). Näihin osallistui yhteensä 15 244 henkilöä (13 571), ja kurssihenkilöpäiviä kertyi 19 480 (18 490). Tämän lisäksi yksiköt järjestivät toimipaikkakoulutusta ja Kelan ulkopuoliseen koulutukseen toimihenkilöitä osallistui 1 304 kertaa (1 380).

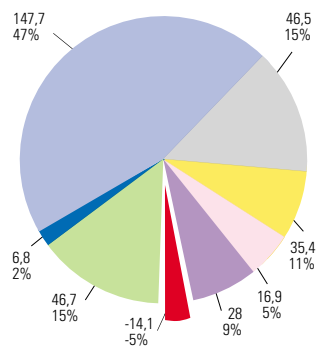
Henkilöstökoulutuksen painopiste oli etuusasioissa. Osaamisen varmistamiseksi järjestettiin runsaasti eri etuuksiin liittyvää perus- ja täydennyskoulu-

tusta. Etuus-koulutuksen ja osaamisen varmistamisen tueksi tarkoitettujen koulutusmateriaalien tuottamista jatkettiin. Vuoden 2002 aikana valmistuivat sairauspäivärahan ja koulumatkatuen koulutusmateriaalipaketit. Etuusasioiden opetusta kokeiltiin myös verkon avulla toteuttamalla työttömyysturvan verkko-opiskeluhanke yhteistyössä Turun yliopiston täydennyskoulutuskeskuksen kanssa.

Kehittämiskoulutuksessa panostettiin mm. tiimivalmennukseen, jolla tuettiin työyksiköiden toimintamallien ja sisäisen yhteistyön kehittämistä. Johtamiskoulutuksen painopiste oli strategia-koulutuksessa, joka antoi valmiuksia strategiseen suunnitteluun ja strategioiden toteuttamiseen. Syys- ja kevätlukukauden kestävän esimieskoulutuksen aloitti kaksi uutta ryhmää syksyllä 2002. Tämän koulutuksen on vuoden 2002 loppuun mennessä käynyt 116 Kelan esimestä.

Sähköiseen asiakirjahallintaan liittyvää koulutusta järjestettiin niille vakuutuspiireille, jotka siirtyvät SAHA-järjestelmään vuosien 2002 ja 2003 aikana. Uuden sähköpostin käyttöönottoa tuettiin järjestämällä koulutusta koko henkilöstölle.

Toimintakulujen jakautuminen vuonna 2002

Toimintakulut yhteensä 313,9 milj. euroa

TILINPÄÄTÖS

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

Kelan strategiaperusta

Kelan hallituksen hyväksymän vision mukaan "Kela on keskeinen sosiaaliturvan toimeenpanija. Asiakkaamme saavat etuudet ja palvelut vaivattomasti ja luotettavasti koko maassa. Kannamme yhteiskunnallisen vastuamme ja toimimme avoimesti, tehokkaasti ja taloudellisesti. Asiakkaamme saavat meiltä paras julkisen sektorin palvelua."

Kelan toiminta perustuu seuraaville arvoille: ihmistä arvostava, osaava, yhteistyökykyinen ja uudistuva henkilöstö.

Strategian mukaan Kela arvostaa asiakkaita, onnistuminen perustuu ammattitaitoiseen henkilöstöön, kattavaan palveluverkkoon, monipuolisiin palvelu- ja tuotoihin ja tehokkaaseen tietotekniikkaan. Kelan strategia, millä tähdätään vision toteutumiseen, esitetään asiakkaan ja yhteiskunnallisen vaikuttavuuden, talouden, prosessien ja henkilöstön ja työyhteisön uudistumisen näkökulmista.

Uusi toimintamalli

Kansaneläkelaitoksesta annettu laki tuli voimaan 1.1.2002. Lailla säännellään mm. Kansaneläkelaitoksen uusi hallintomalli. Lain 7§:n mukaan hallitus johtaa ja kehittää Kansaneläkelaitoksen toimintaa. Hallitukseen kuuluvat eduskunnan nimeämien Kelan valtuutettujen valitsevat 8 jäsentä sekä pääjohtaja ja pääjohtajan sijaiseksi määrätty johtaja. Hallituksen toimikausi on 3 vuotta.

Uusi hallitus kokoontui ensimmäiseen kokoukseensa 7.1.2002. Kaikkiaan hallituksella oli 18 kokousta, joista kolme oli puhelinkokousta.

Uuden lain 12§:n mukaan Kansaneläkelaitoksessa on myös Kansaneläkelaitoksen hallituksen asettama Kansaneläkelaitoksen neuvottelukunta, jonka tehtävänä on edistää ja kehittää sosiaaliturvan toteuttamiseen osallistuvien viranomaisten ja yhteisöjen yhteistyötä sekä palvelujen käyttäjien näkökulman huomioon ottamista.

Hallituksen työskentelyssä ensimmäisenä toimintavuotena oli keskeistä laatia Kansaneläkelaitokselle uusi työjärjestys, joka tuli voimaan 1.9.2002 sekä päättää johtajien välisestä työnja-

osta ja hallinnollisesta toimivallasta Kelan sisällä. Toimivaltapäätöksellä ja yksittäisillä muilla päätöksillä hallitus on delegoinut toimivaltaansa.

65-vuotias Kela

Kansaneläkelaitos saavutti 65 vuoden iän. Loppuvuonna 2002 valmistuneiden Kela-barometri- ja gallup-kyselyjen mukaan laitoksen julkinen kuva ja asiakkaiden ja yhteistyötahojen antama palaute on ollut aiempia vuosia myönteisempää. Myös laitoksen sisäinen työilmapiiri on parantunut. Tämä on hyvä lähtökohta kehittää edelleen Kelan palvelutoimintaa. Uusi toiminta- ja hallintomalli on lähtenyt hyvin käyntiin.

Johtajien työnjako

Pääjohtaja Jorma Huuhtanen

Vastuu Kelan strategisesta suunnittelusta, operatiivisesta johtamisesta ja kehittämisestä sekä alue- ja paikallishallinnon toiminnasta. Hallinto-osaston ja talousosaston toimialajohtaja

Johtaja Matti Puhakka

Pääjohtajan sijainen, henkilöstöosaston, tutkimusosaston ja kuntoutuksen palveluyksikön toimialajohtaja

Johtaja Pekka Morri

Terveys- ja toimeentuloturvaosaston toimialajohtaja

Johtaja Helena Pesola

Eläke- ja toimeentuloturvaosaston ja aktuaari- ja tilasto-osaston toimialajohtaja

Johtaja Henry Olander

Tietohallinto-osaston toimialajohtaja

Johtaja Asko Apukka

Palveluosaston toimialajohtaja

Hallitus on myös hyväksynyt Kelan toiminta- ja taloussuunnitelman vuosille 2003-2006, joka sisältää strategiaperustan, toiminta-ajatuksen, arvot, vision ja päästrategian. Mukana on myös Kelan taloussuunnitelma, tuloskortti ja hankesalkku vuodelle 2003.

Laatutyö

Laatutyö on ollut keskeistä toiminnan kehittämisessä. Laatuasiat on sisällytetty toimintasuunnitelmiin ja tulossopimuksiin. Itsearvioinneilla on haettu keskeiset vahvuudet ja kehittämiskohteet ja niitä on laitettu kuntoon. Pääjohtaja ja johtajat vetävät laadun kehittämisen ryhmää. Sisäinen laatukilpailu järjestettiin. Voittajaksi tuli Atk-keskus ja kunniamaininnan sai Pielisen-Karjalan vakuutuspiiri.

Aloitteellinen Kela

Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 2§:n mukaan Kansaneläkelaitos voi tehdä ehdotuksia toimialaansa koskevan lainsäädännön kehittämisestä. Hallitus on tehnyt sosiaali- ja terveysministeriölle esityksen mm. lääkärin ja hammaslääkärin palkkioiden korvaamisesta koskevan taksan perusteiden sekä tutkimuksen ja hoidon korvaamisesta koskevan taksan perusteiden muuttamisesta. Tämä tarkoittaisi korvaustason nostamista nykyisestä.

Muista hallituksen päätöksistä on syytä mainita päätös Kelan työehtosopimuksen uudistamisesta tulopoliittisen sopimuksen mukaisesti, kuntoutuksen palveluyksikön muuttamisesta sisäiseksi yhtiöksi 1.1.2003 alkaen ja yksikön perustamisesta kansainvälisten etuusasioiden hoitamista varten 1.5.2002 lukien. Hallitus on käsitellyt myös useasti Kelan sijoitusomaisuuteen liittyviä asioita.

Kesällä 2002 valmistuivat palveluverkon sekä tietojenkäsittelyn kehittämissuunnitelmat. Näiden pohjalta on alettu konkreettisesti suunnitella palvelutoiminnan ja tietojenkäsittelyn edelleen kehittämistä.

Rahoitus

Kelan kokonaiskulut olivat 9 991 milj. euroa. Niistä etuuskuuluja oli 9 677 milj. euroa ja toimintakuluja 314 milj. euroa. Kulut lisääntyivät edellisvuodesta 429 milj. euroa.

Kelan kokonaistuotot olivat 9 999 milj. euroa. Ne lisääntyivät edellisvuodesta 394 milj. euroa. Tuottoihin on tässä laskettu mukaan valtion takuusuoritukset kansaneläke- ja sairausvakuutusrahastoon, yhteensä 649 milj. euroa.

Vakuutusmaksut muodostivat tuotoista 34 %. Valtion osuudet olivat yh-

teensä 54 %, kuntien 4 % ja arvonlisäverosta Kelalle tilitetty osuus 7 % tuotoista. Loppuosa koostui rahastojen omaisuuden tuotoista, liikenne- ja tapaturmavakuutuslaitosten maksuista sekä takautumissuorituksista.

Sijoitustoiminta

Kelalle hyväksyttiin sijoitustoiminnan yleiset periaatteet sekä vuoden 2002 sijoitussuunnitelma. Sijoitustoiminnan tavoitteeksi asetettiin varmuus, tuotto ja rahaksi muutettavuus sekä sijoitusten asianmukainen monipuolisuus ja hajauttaminen. Sijoitustoiminnassa tulee ottaa huomioon myös kansaneläkerahaston, sairausvakuutusrahaston ja eläkevastuurahaston luonne ja tarkoitus sekä tästä sijoitustoiminnalle aiheutuvat vaatimukset.

Sijoitustoiminnan painopiste on rahoitusomaisuuden sijoittamisessa. Kansaneläkerahaston nykyisten pitkäaikaisen osakeomistusten katsotaan liittyvän kansallisesti tärkeisiin yrityksiin.

Eläkevastuurahaston varat ovat henkilöstön Kelan palvelukseen perustuvan eläkevastuun katteena. Rahaston varoja sijoitettaessa painotetaan ns. portfoliosijoittamisen periaatteita. Rahaston karttumisvaihe jatkuu vuoteen 2010. Omaisuuden allokoinnilla pyritään ensisijaisesti kasvattamaan rahaston tuottoa ja toissijaisesti varautumaan rahaston myöhemmissä kehitysvaiheissa vaadittavaan sijoitusten hyvään rahaksi muutettavuuteen. Sijoitusten kansainväliselle hajauttamiselle on asetettu tavoitteet ja aikataulu.

Suomen osakemarkkinoiden kehitys jäi vuonna 2002 kahden edellisen vuoden tavoin miinusmerkkiseksi. Kaikkien toimialojen tuotot olivat viime vuonna selvästi negatiivisia. Eniten laskivat teknologiayhtiöiden kurssit, mutta heinäkuun jälkeen myös perusteollisuusyritysten kurssit kääntyivät laskuun. Kelan *kaikkien* kotimaisten pörssinoteerattujen osakkeiden yhteenlaskettu markkina-arvo pieneni vuoden 2001 lopun 879 milj. eurosta 689 milj. euroon (vähennystä 190 milj. euroa). *Eläkevastuurahaston* kotimaisten osakkeiden markkina-arvo pieneni puolestaan vuoden 2001 lopun 473 milj. eurosta 393 milj. euroon (vähennystä 80 milj. euroa). Osakeomistusten markkina-arvon lasku johtui suurelta osin perusteollisuusosakkeiden heikosta hintakehityksestä vuoden jälkimmäisen puoliskon aikana.

Kelan osinkotuotot olivat 33 milj. euroa (35 milj. euroa vuonna 2001). Rahoitusomaisuuden kesikorko oli puolestaan 3,23 % (4,31 % vuonna 2001). Rahoitusomaisuuden kuukausittainen keskiarvo oli 430 milj. euroa (444 milj. euroa vuonna 2001).

Rahoitusomaisuuden korkotuottoja kertyi yhteensä 14 milj. euroa (20 milj. euroa vuonna 2001).

Eläkevakuutuksen rahoitus

Eläkevakuutuksen kulut olivat 3 028 milj. euroa ja tuotot 3 001 milj. euroa. Tuotot kertyivät työnantajien kansaneläkemaksuista (45 %), valtion suorituksista (38 %) ja arvonlisäveron tuotosta (16 %). Edellisvuodesta kansaneläkemaksujen osuus pieneni maksuprusteiden alennusten vuoksi. Arvonlisäverosta Kelalle tilitettyä osuutta lisättiin.

Valtio rahoitti kansaneläkkeistä 29 % ja kokonaan lapsen hoitotuet, vammaistuet, perhe-eläkkeet, rintamasotilas- ja eläkkeensaajien asumistuet. Vuonna 2002 tarvittiin lisäksi valtion takuusuoritusta 24 milj. euroa kansaneläkerahaston vähimmäistason saavuttamiseksi.

Sairausvakuutuksen ja kuntoutuksen rahoitus

Sairausvakuutuksen kokonaiskulut olivat 2 926 milj. euroa, josta kuntoutuskulut olivat 266 milj. euroa. Sairausvakuutuksen tuotot olivat 2 313 milj. euroa. Lisäksi tarvittiin valtion takuusuoritusta 625 milj. euroa sairausvakuutusrahaston vähimmäistason saavuttamiseksi. Sairausvakuutuksen rahoitus kertyi pääosin vakuutettujen sairausvakuutusmaksuista (37 %), työnantajien sairausvakuutusmaksuista (31 %), valtion takuusuorituksesta (21 %) ja arvonlisäveron tuotosta (7 %).

Muun sosiaaliturvan rahoitus

Muuhun sosiaaliturvaan on tässä luettu työttömyysturva- ja eläketuudet, lastenhoidon tuki, äitiysavustus, opinto- ja asumistuet, yleinen asumistuki ja sotilasavustus. Muun sosiaaliturvan etuuksia maksettiin kaikkiaan runsaat 4 036 milj. euroa.

Etuuksista valtio rahoitti 3 634 milj. euroa. Kunnat rahoittivat lastenhoidon

tuen eli 371 milj. euroa. Loppu 31,5 milj. euroa kertyi palkansaajien työttömyysvakuutusmaksusta.

Toimintakulut

Toimintakulujen yhteismäärä oli 313,9 milj. euroa. Ne kasvoivat edellisvuodesta 6,2 %:lla. Toimintakulujen kasvu ilman poistoja oli 4,7 %.

Palkkoja ja palkkioita maksettiin 147,7 milj. euroa eli 4,2 % edellisvuodesta enemmän. Henkilösivukulut, jotka sisältävät eläkevastuurahastoon maksettavan kannatusmaksun sekä lakisääteiset ja vapaaehtoiset henkilösivukulut, olivat 46,5 milj. euroa, ja ne kasvoivat edellisvuodesta 14,4 %.

Muita toimintakuluja oli 73,0 milj. euroa. Ne kasvoivat edellisvuodesta 5,2 %. Muihin toimintakuluihin sisältyy suurimpina ryhminä atk-käyttökulut ja toimitilakulut. Toimintakuluja vähentävät palveluista ja myynneistä saadut tuotot, joita kertyi 14,1 milj. euroa. Ostopalveluista, joista suurin erä oli verohallinnolle maksetut verotuskustannukset, maksettiin yhteensä 46,7 milj. euroa.

Eläkevastuurahasto

Kelan toimihenkilöiden vakuutustekninen täysi eläkevastuu oli vuoden 2002 lopussa 1 176 milj. euroa, josta jo alkaneiden eläkkeiden osuus oli 450 milj. euroa. Täysi eläkevastuu lisääntyi kertomusvuonna 62 milj. euroa, mikä johtui palkkojen, eläkkeiden ja eläkekertymän kasvusta.

Nykyisten kattamissännösten mukaan täydestä eläkevastuusta tulee vuoden 2010 loppuun mennessä kattaa 41 %. Vuoden 2002 lopussa eläkevastuun kate täydestä vastuusta oli 28,4 %. Kertomusvuonna rahaston katteeseen siirrettiin myyntivoittoja 15,1 milj. euroa ja rahaston muita tuottoja 6,5 milj. euroa.

Eläkevastuurahastoon suoritettiin työnantajan kannatusmaksuna 18,9 milj. euroa. Lisäksi rahastoon suoritettiin työntekijän eläkemaksua 6,6 milj. euroa, josta 1,8 milj. euroa käytettiin eläkevastuun katteen lisäykseksi. Rahastosta maksettiin toimeksiantajien eläkkeitä 40,3 milj. euroa.

KANSANELÄKE -JA SAIRAUSS- VAKUUTUSMAKSUPERUSTEET

TYÖNANTAJAT, % ennakonpidätyksen alaisista palkoista

Kansaneläkevakuutus

	2001	2002	2003
Yksityinen sektori ¹			
I maksuluokka	2,00	2,00/1,35 ²	1,35
II maksuluokka	4,00	4,00/3,55	3,55
III maksuluokka	4,90	4,90/4,45	4,45

Julkinen sektori

Valtio ja Ahvenanmaa	3,95	3,95	3,95
Kunnat ja kirkko	3,15	3,15/2,40	2,40

Sairausvakuutus

Yksityinen sektori	1,60	1,60	1,614
Julkinen sektori			
Valtio ja Ahvenanmaa	2,85	2,85	2,864
Kunnat ja kirkko	1,60	1,60	1,614

¹ Maksuluokka määräytyy yrityksen tekemien poistojen määrän sekä poistojen ja palkkojen suhteen perusteella.

² 1.3.2002 lähtien.

VAKUUTETUT, % ennakonpidätyksen alaisista palkoista

Sairausvakuutus

	2001	2002	2003
Ansiotulosta	1,50	1,50	1,50
Eläketulosta peritty korotus	1,20	0,40	—

Näkymät vuodesta 2003 eteenpäin

Kelan vahvuudet ovat osaava henkilöstö, kattava palveluverkko, monipuoliset palvelumuodot sekä luotettava tietotekniikka. Ne tarjoavat tulevaisuudessakin uusia mahdollisuuksia palveluiden järjestämiseksi.

Asiakas ja yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Eri palvelumuotoja kehittämällä ja työtä tasaamalla turvataan koko maan kattava toimistoverkko. Sitä täydennetään erilaisilla julkisen sektorin yhteispalvelupisteillä.

Asiakkaiden mahdollisuuksia asioida puhelimitse ja postitse parannetaan. Henkilökohtaisen palvelun ohella tarjotaan sähköisiä asiointimahdollisuuksia, itsepalveluohjelmia ja suorakorvausjärjestelmiä. Tietoturvallisuudesta huolehditaan kaikessa palvelussa.

Kelan hoitamista etuuksista ja palveluista tiedotetaan monipuolisesti eri kanavia käyttäen. Asiakaspalvelun ja sisäisen toiminnan tasoa seurataan säännöllisesti tehtävillä kyselyillä ja selvityksillä.

Sosiaaliturvan kehittämiseen osallistutaan aktiivisesti ennusteiden, arvioiden ja tutkimustyön avulla.

Talous

Vuonna 2003 Kelan kokonaiskulujen ja -tuottojen arvioidaan lisääntyvän reaalisesti noin yhdellä prosentilla 10,3 mrd. euroon. Valtion takuusuuritusta tarvitaan sairausvakuutusrahastoon arviolta noin 640 milj. euroa.

Kulujen rahoituksessa vakuutusmaksujen osuus pienenee edelleen. Vuonna 2003 poistettiin eläketulosta peritty vakuutetun sairausvakuutusmaksun korotus. Arvonlisäverosta tilitetään Kelalle 300 milj. euroa edellisvuotta enemmän.

Lähivuosina sairausvakuutusetuudet, erityisesti sairauspäivärahat ja lääkekorvaukset, lisääntyvät muita etuuksia nopeammin. Eläkevakuutusetuudet vähenevät reaalisesti, ja myös muun sosiaaliturvan menokehitys on aleneva, ellei etuuksiin tehdä hintatason ylittäviä korotuksia. Toimintakulujen osuus kokonaiskuluista pysyy lähes vuoden 2002 tasolla.

Kulujen rahoituksessa valtion takuusuurituksen tarve lisääntyy tulevina vuosina, mikäli vakuutusmaksuperusteet pidetään nykyisellä tasollaan.

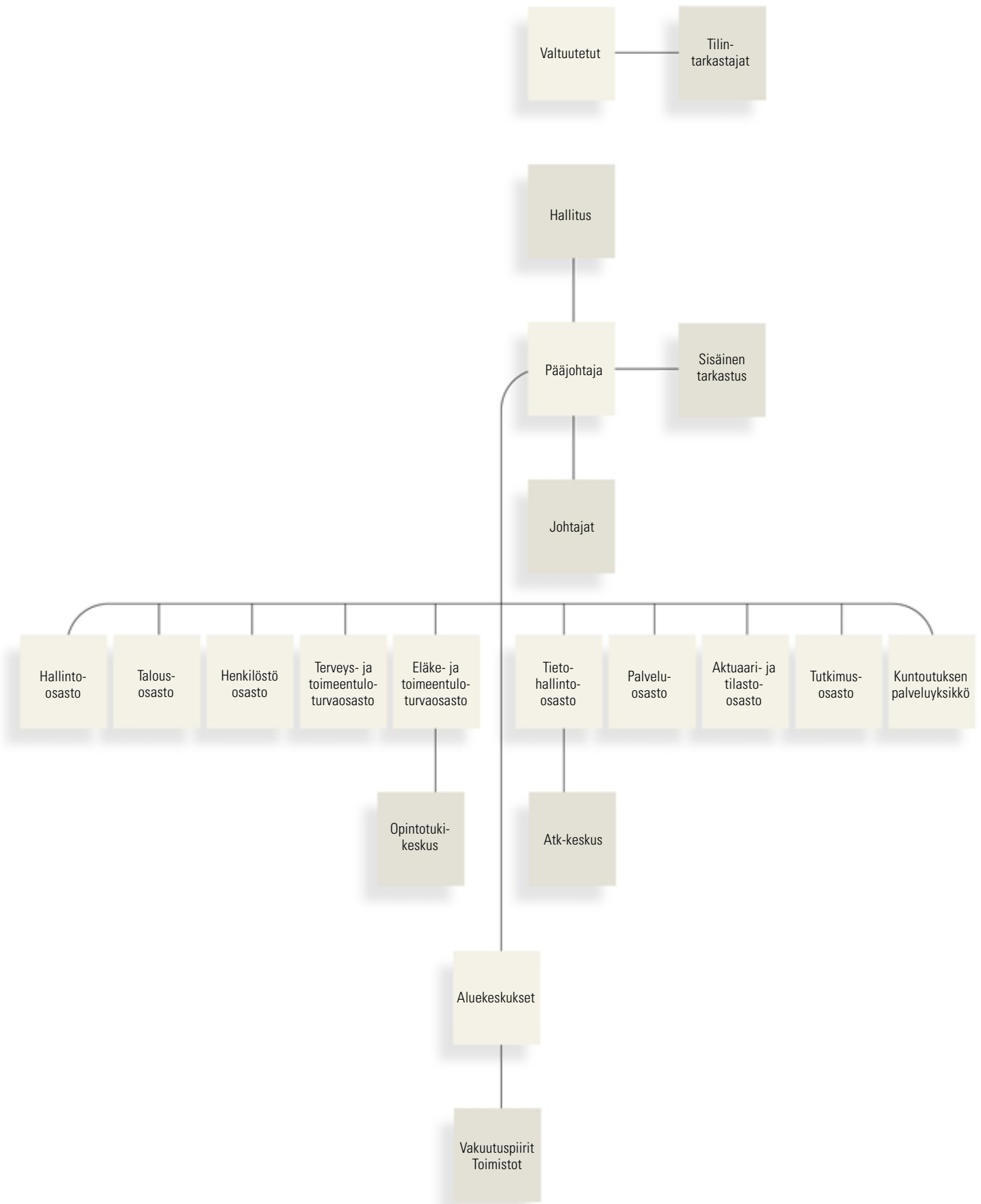
Prosessit

Asiat ratkaistaan nopeasti, oikein ja yhdenmukaisesti. Päätösten ymmärrettävyyttä parannetaan.

Toiminnan tehokkuutta ja joustavuutta kehitetään sekä yhdenmukaistetaan toimintatapoja. Prosessien laatua arvioidaan ja parannetaan ja niitä verrataan parhaisiin käytäntöihin.

Henkilöstö ja työyhteisön uudistaminen

Erityistä huomiota kiinnitetään esimiestaitoihin sekä kannustavaan ja vuorovaikutteiseen johtamiseen. Henkilöstön osaamista, työkyvystä ja hyvinvoinnista huolehditaan. Työtyytyväisyyttä ylläpidetään kehittämällä työn sisältöä ja työyhteisön toimivuutta. Uusien toimihenkilöiden perehdyttämistä tehostetaan ja työmäärät ja voimavarat pidetään tasapainossa.

KANSANELÄKELAITOKSEN TULOSLASKELMA VUOSILTA 2002 JA 2001

1000 euroa

TUOTOT	2002	2001
Vakuutusmaksut	3 348 313	3 513 328
Vakuutettujen maksut	1 082 548	1 081 648
Työnantajien maksut	2 265 765	2 431 679
Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu	31 500	58 025
Valtion suoritukset etuuksiin (2)	4 816 267	4 661 666
Kuntien suoritukset etuuksiin	371 152	374 662
Takautumissuoritukset	11 766	13 253
Erityistuotot (3)	751 600	455 285
Sijoitusten tuotot ja kulut (4)	5 788	36 621
Rahoitustuotot ja kulut (4)	13 942	19 094
Muut tuotot ja kulut	39	377
	9 350 368	9 132 310
KULUT		
Eläke- ja vammaisetuudet	2 900 105	2 848 569
Sairausvakuutusmaksut vakuutetuille	2 292 251	2 083 860
Työterveyshuolto	154 259	142 221
Kuntoutus	266 283	237 226
Työttömyysturvaetuudet	1 135 914	1 036 801
Lapsiperheiden etuudet	1 746 788	1 760 133
Opintoetuudet	726 556	714 748
Asumistuki	412 690	399 383
Muut etuudet	42 110	42 980
Etuudet yhteensä (5)	– 9 676 955	– 9 265 921
Etuskate	– 326 587	– 133 611
Toimintakulut (6)		
Henkilöstökulut (7)	194 242	182 363
Palkat ja palkkiot	147 695	141 688
Henkilösivukulut	46 547	40 676
Muut toimintakulut (8)	72 967	69 334
Ostopalvelut (9)	46 682	43 922
	– 313 892	– 295 619
Valtion osuus kokonaismenoista (10)	+ 649 121	+ 472 193
Kuntoutuslain 4 §:n varauksen muutos (11)	+ 7 181	– 3 832
Ylijäämä	+ 15 824	+ 39 131
ELÄKEVASTUURAHASTO		
TUOTOT		
Kannatusmaksut	18 930	13 455
Omaisuuuden tuotot (4)	15 716	32 872
Työntekijöiden eläkemaksut	6 600	6 475
	41 247	52 803
KULUT		
Toimihenkilöeläkkeet	40 331	36 535
Muut kulut	22	14
Eläkevastuurahaston katteen lisäys	+ 894	+ 16 254
	– 41 247	– 52 803
Ylijäämä/alijäämä	0	0

Suluissa olevat luvut viittaavat liitetietoihin.

TASE 31. PÄIVÄNÄ JOULUKUUTA 2002 JA 2001

1000 euroa

VASTAAVAA

2002

2001

Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset

Aineelliset hyödykkeet

77 251

77 251

Rakennukset (12)

77 250

77 250

Koneet ja kalusto (12)

1

1

Sijoitukset

Käyttöomaisuussijoitukset (12)

63 761

63 792

Osakkeet ja osuudet (14)

63 761

63 792

Muut sijoitukset (13,14)

207 994

285 371

Osakkeet

207 994

285 371

349 006

426 414

Rahoitusomaisuus

Lyhytaikaiset saamiset

109 926

60 091

Rahastojen väliset saamiset (15)

586

309

Myyntisaamiset

3 248

3 747

Siirtosaamiset (16)

229

364

Muut saamiset (16)

3 972

3 147

Ennakkomaksut (17)

101 891

52 524

Rahoitusarvopaperit

108 000

228 000

Rahat ja pankkisaamiset

251 066

91 079

468 992

379 170

Yhteensä

817 998

805 584

ELÄKEVASTUURAHASTO

Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset

Sijoitukset (13)

Lainat

25 046

28 669

Osakkeet ja osuudet (14)

291 326

343 304

Muut sijoitukset

18 585

18 585

334 957

390 558

Eläkevastuurahaston vajeus (20)

199 498

173 066

Rahoitusomaisuus

Lyhytaikaiset saamiset

Rahastojen väliset saamiset (15)

2 815

129

Siirtosaamiset (16)

1 461

1 494

Rahoitusarvopaperit

12 500

19 955

Rahat ja pankkisaamiset

457

363

17 233

21 942

Yhteensä

551 688

585 566

Vastaavaa yhteensä

1 369 686

1 391 150

VASTATTAVAA**2002****2001****Oma pääoma (19)****Kansaneläkerahasto**

Rahasto vuoden alussa 221 707

Rahaston muutos - 3 413 + 22 642

Sairausvakuutusrahasto 154 773 135 536

Rahasto vuoden alussa 135 536 119 048

Rahaston muutos + 19 237 + 16 489

Arvonkorotusrahasto

Rahasto vuoden alussa 233 976 305 743

Rahaston muutos - 71 767 + 21 372

607 043 662 986

Varaukset (11)

Kuntoutuslain 4 §

Varaus vuoden alussa 20 256 16 424

Varauksen lisäys 91 000 90 149

Varojen käyttö - 98 181 - 86 316

13 075 20 256

Vieras pääoma

Lyhytaikainen vieras pääoma

Saadut ennakot (17) 37 809 36

Rahastojen väliset velat (15) 2 815 129

Ostovelat 3 465 4 685

Siirtovelat (18) 39 561 36 317

Muut lyhytaikaiset velat (18) 114 229 81 174

197 880 122 342

Yhteensä

817 998 805 584

ELÄKEVASTUURAHASTO**Oma pääoma (19)****Eläkevastuurahasto**

Katettava vastuu vuoden alussa 499 790 472 464

Katettavan vastuun lisäys + 27 326 + 24 414

Arvonkorotusrahasto

Rahasto vuoden alussa 51 894 113 100

Rahaston vähennys - 61 207 - 43 425

551 683 585 564

Vieras pääoma

Lyhytaikainen vieras pääoma

Siirtovelat 4 2

4 2

Yhteensä

551 688 585 566

Vastattavaa yhteensä

1 369 686 1 391 150

TULOSLASKELMAT JA TASEET RAHASTOITTAIN

Tuloslaskelmat vuosilta 2002 ja 2001, 1 000 euroa

KANSANELÄKEVAKUUTUS

TUOTOT	2002	2001
Vakuutusmaksut	1 347 578	1 550 549
Vakuutettujen maksut	205	104
Työnantajien maksut	1 347 374	1 550 444
Valtion osuudet etuuksista	1 144 532	1 129 613
Erityistuotot	500 000	403 651
Sijoitusten tuotot ja kulut	5 788	36 621
Rahoitustuotot ja kulut	3 146	4 614
Muut tuotot ja kulut	16	151
	3 001 060	3 125 197
KULUT		
Eläke- ja vammaisetuudet	2 900 105	2 848 569
Muut etuudet	2 789	2 548
	- 2 902 895	- 2 851 117
Etuuskate	+ 98 166	+ 274 080
Toimintakulut		
Henkilöstökulut	77 697	72 945
Palkat ja palkkiot	59 078	56 675
Henkilösivukulut	18 619	16 270
Muut toimintakulut	29 187	27 733
Ostopalvelut	18 673	17 569
	- 125 557	- 118 247
Valtion osuus kansaneläkevakuutuksen kokonaismenoista	+ 23 977	+ 0
Suoritukset Savan ja Kevan välillä	+ 0	- 133 191
Alijäämä/Ylijäämä	- 3 413	+ 22 642

SAIRAUSVAKUUTUS

TUOTOT	2002	2001
Vakuutusmaksut	2 000 735	1 962 779
Vakuutettujen maksut	1 082 344	1 081 544
Työnantajien maksut	918 391	881 235
Valtion osuudet etuuksista	37 924	40 594
Takautumissuoritukset	11 762	13 253
Erityistuotot	251 600	51 634
Rahoitustuotot ja kulut	10 796	14 480
Muut tuotot ja kulut	24	226
	2 312 841	2 082 966
KULUT		
Suoritukset vakuutetuille	2 292 251	2 083 860
Työterveyshuolto	154 259	142 221
Kuntoutus	266 283	237 226
Muut etuudet	24 801	27 350
	- 2 737 593	- 2 490 657
Etuuskate	- 424 753	- 407 691
Toimintakulut		
Henkilöstökulut	116 545	109 418
Palkat ja palkkiot	88 617	85 013
Henkilösivukulut	27 928	24 405
Muut toimintakulut	43 780	41 601
Ostopalvelut	28 009	26 353
	- 188 335	- 177 372
Valtion osuus sairausvakuutuksen kokonaismenoista	+ 625 144	+ 472 193
Suoritukset Savan ja Kevan välillä	+ 0	+ 133 191
Kuntoutuslain 4 §:n varauksen muutos	+ 7 181	- 3 832
Ylijäämä/alijäämä	+ 19 237	+ 16 489

MUU SOSIAALITURVA**TUOTOT****2002****2001**

Valtion suoritus etuuksiin	3 633 811	3 491 460
Kuntien suoritukset etuuksiin	371 152	374 662
Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu	31 500	58 025
Takautumissuoritukset työnantajilta	4	0

4 036 467

3 924 146

KULUT

Työttömyysturvaetuudet	1 135 914	1 036 801
Lapsiperheiden etuudet	1 746 788	1 760 133
Opintoetuudet	726 556	714 748
Asumistuki	412 690	399 383
Muut etuudet	14 520	13 082

- 4 036 467

- 3 924 146

Ylijäämä/alijäämä

0

0

ELÄKEVASTUURAHASTO**TUOTOT**

Kannatusmaksut	18 930	13 455
Omaisuuuden tuotot	15 716	32 872
Työntekijöiden eläkemaksut	6 600	6 475

41 247

52 803

KULUT

Toimihenkilöeläkkeet	40 331	36 535
Muut kulut	22	14
Eläkevastuurahaston katteen lisäys	+ 894	+ 16 254

- 41 247

- 52 803

Ylijäämä/alijäämä

0

0

Taseet 31. päivänä joulukuuta 2002 ja 2001, 1 000 euroa

VASTAAVAA KANSANELÄKEVAKUUTUS	2002	2001
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset		
Aineelliset hyödykkeet	42 624	42 624
Rakennukset	42 623	42 623
Koneet ja kalusto	1	1
Sijoitukset		
Käyttöomaisuussijoitukset	25 504	25 517
Osakkeet ja osuudet	25 504	25 517
Muut sijoitukset	207 994	285 371
Osakkeet	207 994	285 371
	276 122	353 512
Rahoitusomaisuus		
Lyhytaikaiset saamiset		
Rahastojen väliset saamiset	420	732
Myyntisaamiset	1 299	1 499
Siirtosaamiset	47	58
Muut saamiset	53	42
Ennakkomaksut	1 331	316
Rahoitusarvopaperit	0	110 000
Rahat ja pankkisaamiset	136 041	18 261
	139 192	130 908
Vastaavaa yhteensä	415 314	484 420
SAIRAUSVAKUUTUS		
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset		
Aineelliset hyödykkeet	34 627	34 627
Rakennukset	34 627	34 627
Sijoitukset		
Käyttöomaisuussijoitukset	38 256	38 275
Osakkeet ja osuudet	38 256	38 275
	72 884	72 902
Rahoitusomaisuus		
Lyhytaikaiset saamiset		
Rahastojen väliset saamiset	352	186
Myyntisaamiset	1 949	2 248
Siirtosaamiset	182	306
Muut saamiset	3 920	3 105
Ennakkomaksut	61 284	52 207
Rahoitusarvopaperit	108 000	118 000
Rahat ja pankkisaamiset	115 025	72 818
	290 710	248 870
Vastaavaa yhteensä	363 594	321 772
MUU SOSIAALITURVA		
Rahoitusomaisuus		
Lyhytaikaiset saamiset		
Rahastojen väliset saamiset	45 488	17 285
Ennakkomaksut	39 276	0
Vastaavaa yhteensä	84 763	17 285
ELÄKEVASTUURAHASTO		
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset		
Sijoitukset		
Lainat	25 046	28 669
Osakkeet ja osuudet	291 326	343 304
Muut sijoitukset	18 585	18 585
	334 957	390 558
Eläkevastuurahaston vajeus	199 498	173 066
Rahoitusomaisuus		
Lyhytaikaiset saamiset		
Rahastojen väliset saamiset	2 815	129
Siirtosaamiset	1 461	1 494
	4 277	1 624
Rahoitusarvopaperit	12 500	19 955
Rahat ja pankkisaamiset	457	363
	17 233	21 942
Vastaavaa yhteensä	551 688	585 566

**VASTATTAVAA
KANSANELÄKEVAKUUTUS****2002****2001****Oma pääoma****Kansaneläkerahasto**

Rahasto vuoden alussa	218 294		221 707
Rahaston muutos	221 707		199 065
	– 3 413	+	22 642
Arvonkorotusrahasto	166 329		238 078
Rahasto vuoden alussa	238 078		216 359
Rahaston muutos	– 71 748	+	21 719
	384 623		459 785

Vieras pääoma**Lyhytaikainen vieras pääoma**

Rahastojen väliset velat	1 126		52
Ostovelat	1 386		1 874
Siirtovelat	12 904		12 300
Muut lyhytaikaiset velat	15 274		10 409
	30 691		24 635

Vastattavaa yhteensä

415 314

484 420

SAIRAU SVAKUUTUS**Oma pääoma****Sairausvakuutusrahasto**

Rahasto vuoden alussa	154 773		135 536
Rahaston lisäys	135 536		119 048
	+ 19 237	+	16 489
Arvonkorotusrahasto	67 647		67 665
Rahasto vuoden alussa	67 665		68 012
Rahaston vähennys	– 19	–	347
	222 420		203 201

Varaukset

Kuntoutuslain 4 §

Varaus vuoden alussa	20 256		16 424
Varauksen lisäys	91 000		90 149
Varojen käyttö	– 98 181	–	86 316
	13 075		20 256

Vieras pääoma

Lyhytaikainen vieras pääoma

Saadut ennakot	428		0
Rahastojen väliset velat	47 296		17 970
Ostovelat	2 079		2 811
Siirtovelat	26 657		24 017
Muut lyhytaikaiset velat	51 639		53 516
	128 099		98 314

Vastattavaa yhteensä

363 594

321 772

MUU SOSIAALITURVA**Vieras pääoma**

Lyhytaikainen vieras pääoma

Saadut ennakot	37 381		36
Rahastojen väliset velat	66		0
Muut lyhytaikaiset velat	47 316		17 249

Vastattavaa yhteensä

84 763

17 285

ELÄKEVAKUUTUSRAHASTO**Oma pääoma****Eläkevastuurahasto**

Katettava vastuu vuoden alussa	499 790		472 464
Katettavan vastuun lisäys	472 464		448 050
	+ 27 326	+	24 414
Arvonkorotusrahasto	51 894		113 100
Rahasto vuoden alussa	113 100		156 525
Rahaston vähennys	– 61 207	–	43 425
	551 683		585 564

Vieras pääoma

Lyhytaikainen vieras pääoma

Siirtovelat	4		2
-------------	---	--	---

Vastattavaa yhteensä

551 688

585 566

Tuloslaskelman ja taseen liitetiedot

1. Tilinpäätöksen rakenne, perusteet ja arvostusperiaatteet

Tilinpäätöksessä esitetään Kelan tuloslaskelma ja tase yhdistettynä siten, että kansaneläkevakuutuksen, sairausvakuutuksen ja muun sosiaaliturvan luvut on yhdistetty. Eläkevastuurahasto esitetään omakatteisena rahastona. Yhdistetystä taseesta on eliminoitu Kevan, Savan ja muun sosiaaliturvan väliset erät. Yhdistetyn tuloslaskelman ja taseen lisäksi kustakin osasta on oma tuloslaskelmansa ja taseensa.

Tilinpäätöksen perusteet noudattavat valtuutettujen päätöksen mukaisesti pääosin maksuperustetta. Viime vuosina suoriteperusteisuutta on lisätty. Rahastojen väliset tilitykset, ennakopidätykset ja sosiaaliturvamaksut, sairauksien ehkäisemis- ja kuntoutusvaraus, arvonnäköveroilitykset, korot, käyttö- ja sijoitusomaisuuden ostot ja myynnit, kurssierot ja vastaavat erät sekä toimintakulut kirjataan suoriteperusteisesti. Kansaneläkelaitoksen järjestämästä kuntoutuksista annetun lain 4§:n mukaisen varauksen käyttö kirjataan tuloslaskelmaan suoriteperusteisesti kuluksi. Myös varauksen muutos merkitään tuloslaskelmaan.

Valtuutettujen päätöksen mukaisesti omaisuuden arvostusperiaatteena käytetään varovaisia käyviä arvoja, jotka kiinteistöjen ja toimisto-osakkeiden osalta ovat enintään 85 % käyvästä arvosta ja muiden osakkeiden osalta enintään 70 % tilinpäätöshetken arvosta.

Arvonkorotuksia ja arvonalennuksia tehtäessä on arvostusperiaatteena noudatettu valtuutettujen hyväksymiä enimmäisprosentteja. Arvonkorotukset ja niiden peruutukset on kirjattu taseeseen ja arvonalennukset ja niiden oikaisu tuloslaskelmaan. Käyvän arvon määrittelyssä on osakkeissa käytetty tilinpäätöshetken pörssikursseja. Kiinteistöjen ja kiinteistö- ja asunto-osakkeiden osakkeiden arvot perustuvat kiinteistölinjan arvioihin ja osittain ulkopuolisiin arvioihin.

2. Valtion suoritukset etuuksiin, 1 000 euroa

	Keva	Sava	Muu sos. turva	yhteensä
Valtion suoritukset etuuksiin	1 144 532	37 924	3 633 811	4 816 267
Kansaneläkeosuus	624 514			624 514
Perhe-eläkesuoritukset	40 706			40 706
Rintamasotilasetuussuoritukset	115 833			115 833
Eläkkeensaajien asumistukisuoritukset	255 338			255 338
Lapsen hoitotukisuoritukset	76 282			76 282
Vammaistukisuoritukset	31 859			31 859
Vanhempainpäivärahaosuus		37 924		37 924
Työttömyysturva			1 104 410	1 104 410
Lapsiperheiden etuudet			1 375 636	1 375 636
Opintoetuudet			726 556	726 556
Asumistuki			412 690	412 690
Muut etuudet			14 520	14 520

3. Erityistuotot, 1 000 euroa

	Keva	Sava	yhteensä
Erityistuotot	500 000	251 600	751 600
Osuus alv-tuotoista	500 000	200 000	700 000
Maksu vakuutuslaitoksilta		51 600	51 600

4. Sijoitusten tuotot ja kulut sekä rahoitustuotot ja kulut, 1 000 euroa

	Keva	Sava	Elva	yhteensä
Sijoitusten tuotot ja kulut	5 788	0	14 434	20 222
Korot ja osingot	14 665	0	20 540	35 205
Muut sijoitustuotot ja kulut	- 8 877	0	- 6 105	- 14 983
Rahoitustuotot ja kulut	3 146	10 796	1 282	15 224

Kansaneläke- ja sairausvakuutusrahaston sijoitusten tuotot ja kulut, 1 000 euroa

	2002	2001
Osinkotuotot	14 665	16 120
Omaisuuden myyntituotot	11 735	105
Vuokratuotot	28	23
Arvonalennusten muutos tuloslaskelmassa	- 20 640	+ 20 372
Sijoitusten tuotot ja kulut tuloslaskelmassa	5 788	36 621
Arvonkorotusten muutos taseessa	- 59 905	+ 21 998
Sijoitusten tuotot ja kulut yhteensä	- 54 117	+ 58 619

Eläkevastuurahaston omaisuuden tuotot, 1 000 euroa

	2002	2001
Rahoitusomaisuuden korkotuotot	1 282	1 525
Sijoitusten korkotuotot	2 314	3 048
Osinkotuotot	18 226	18 769
Vuokratuotot	1 589	1 531
Myyntituotot	15 043	3 560
Arvonalennusten muutos tuloslaskelmassa	- 22 737	+ 4 439
Omaisuuden tuotot tuloslaskelmassa	+ 15 716	+ 32 872
Arvonkorotusten muutos taseessa	- 58 928	- 43 206
Omaisuuden tuotot yhteensä	- 43 212	- 10 334

5. Etuudet, 1 000 euroa

	Keva	Sava	Muu sos. turva	yhteensä
Eläke- ja vammaisetuudet	2 900 105			2 900 105
Kansaneläkkeet	2 635 700			2 635 700
Perhe-eläkkeet	40 581			40 581
Rintamasotilasetuudet	115 687			115 687
Lapsen hoitotuet	76 207			76 207
Vammaistuet	31 931			31 931
Sairausvakuutusasuoritukset vakuutetuille	2 292 251			2 292 251
Päivärahat	562 206			562 206
Vanhempainpäivärahat	503 086			503 086
Lääkekorvaukset	840 398			840 398

	Keva	Sava	Muu sos. turva	yhteensä
Lääkäripalkkiokorvaukset		122 523		122 523
Tutkimus- ja hoitokorvaukset		50 839		50 839
Matkakorvaukset		121 323		121 323
Työpaikkakassojen maksamat suoritukset		91 875		91 875
Työterveyshuolto		154 259		154 259
Työterveyshuolto		136 453		136 453
Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö		17 806		17 806
Kuntoutus		266 283		266 283
Vajaakuntoisten ammatillinen kuntoutus		31 809		31 809
Vaikeavammaisten lääkinnällinen kuntoutus		86 886		86 886
Muu ammatillinen ja lääkinnällinen kuntoutus		98 181		98 181
Kuntoutusraha		49 483		49 483
Kuntoutuksen takautumissuoritukset		- 77		- 77
Työttömyysturvaetuudet			1 135 914	1 135 914
Peruspäivärahat			98 664	98 664
Työmarkkinatuki			1 003 049	1 003 049
Koulutusetuudet			31 373	31 373
Vuorottelukorvaus			290	290
Työttömien opiskelun tuki			2 538	2 538
Lapsiperheiden etuudet			1 746 788	1 746 788
Lastenhoidon tuki			371 152	371 152
Lapsilisät			1 365 988	1 365 988
Äitiysavustus			9 648	9 648
Opintoetuudet			726 556	726 556
Asumistuki			412 690	412 690
Muut etuudet	2 789	24 801		14 520
Terveydentilan ja työkyvyn lisäselvitykset			1 208	1 208
Lomakustannuskorvaukset työnantajille			13 275	13 275
Suoritukset Melalle	2 381		6 431	8 812
EU-korvaukset			3 887	3 887
Maatalousyrittäjien työolosuhdeselvitykset			599	599
Maatalousyrittäjien tth:n keskusyksikkö			320	320
Rintamaveteraanien matkakorvaukset			797	797
Sotilasavustus			12 803	12 803
Muut etuudet	408			408
Etuuskulut yhteensä	2 902 895	2 737 593	4 036 467	9 676 955

6. Toimintakulut

KEL 58 §:n ja SVL 59 §:n mukaan hallintokustannusten kokonaismäärä jaetaan eläkevakuutuksen ja sairausvakuutuksen kesken jakosuhteessa 40/60.

7. Henkilöstökulut, 1 000 euroa

	2002	2001	muutos
Palkat ja palkkiot	146 317	140 285	+ 6 033
Lomapalkkavelan lisäys	1 378	1 402	- 25
Yhteensä	147 695	141 688	+ 6 008
Kannatusmaksut	18 930	13 455	+ 5 475
Muut henkilösivukulut	27 616	27 221	+ 396

Henkilöstökulut yhteensä

194 242 + 11 879 = 206 121

Palkkoihin liittyvien luontoisetujen verotusarvo 4 738 + 195 = 4 933

Hallitukselle ja lisätylle hallitukselle on maksettu palkkoja ja palkkioita 0,6 milj. euroa.

Henkilöstön määrä

Kokopäiväisen henkilöstön keskimääräinen luku vuoden 2002 aikana hallintotasoinn

	2002	2001
keskushallinto		
varsinainen keskushallinto	714	
atk-keskus	370	
kuntoutuksen palveluyksikkö	124	
tutkimus- ja kehitysyksikkö	106	
aluehallinto		1 314
paikallishallinto		195
yhteensä		3 643
yhteensä		5 152

8. Muut toimintakulut, 1 000 euroa

	2002	2001
Muut toimintakulut	72 967	69 334
Koneiden ja kaluston käyttökulut	35 403	37 538
Hallintokulut	25 661	25 659
Toimitilakulut	16 864	14 960
Sekalaiskulut	2 322	2 178
Käyttöomaisuuden poistot	6 850	2 501
Kuntoutuksen palveluyksikön tuotot	- 7 162	- 6 613
Muut tuotot	- 6 970	- 6 889

9. Ostopalvelut, 1 000 euroa

	2002	2001
Ostopalvelut	46 682	43 922
Verotuskustannukset	28 955	27 445
Apteekkipalkkiot	12 479	12 156
Työpaikkakassojen toimintakulukorvaukset	3 131	2 637
Muut ostopalvelut	2 118	1 684

10. Valtion osuus kokonaismenoista

Kansaneläkerahaston takuusuorituslaskelma, 1 000 euroa

4 % vuoden 2000 menoista	118 767
+ Ennakkomaksujen lisäys	+ 1 015

+ Tulot yhteensä	+ 3 010 245	
- Menot yhteensä	- 3 029 530	
- Pääomien lisäys	- 3 293	
- Vähimmäisrahoitusomaisuuden ylite	0	

Nettorahoitusomaisuus ennen takuusuoritusta 31.12.	97 204	
Nettorahoitusomaisuuden vähimmäismäärä (4 % menoista)	121 181	

Valtion takuusuoritus 23 977

Rahamäärät ovat kassavirtalaskelman mukaisia.

Sairausvakuutusrahaston takuusuorituslaskelma, 1 000 euroa

8 % vuoden 2001 menoista	213 682	
+ Ennakkomaksujen lisäys	+ 9 077	
+ Tulot yhteensä	+ 2 313 368	
- Menot yhteensä	- 2 933 751	
- Pääomien lisäys	0	
- Varausten lisäys	+ 7 181	
+ Kansaneläkerahaston vähimmäisrahoitusomaisuuden ylite	0	

Nettorahoitusomaisuus ennen takuusuoritusta 31.12.	- 390 444	
Nettorahoitusomaisuuden vähimmäismäärä (8 % menoista)	234 700	

Valtion takuusuoritus 625 144

Rahamäärät ovat kassavirtalaskelman mukaisia.

11. Sairausvakuutuksen varaukset, 1 000 euroa

Kansaneläkelaitoksen järjestämästä kuntoutuksesta annetun lain 4 § mukaiset menot		Varaus	
		31.12.2002	
Yksilökohtainen kuntoutus			
Varaus 1.1.2002	9 990		
Varauksen lisäys tilivuonna	88 500		
Varauksen käyttö tilivuonna	- 93 351		5 139
Kuntoutuslaitosten peruserävaraukset ja käyttöavustukset			
Varaus 1.1.2002	5 812		
Varauksen lisäys tilivuonna	800		
Varauksen käyttö tilivuonna	- 2 571		4 041
Tutkimus- ja kehittämistoiminta			
Varaus 1.1.2002	4 454		
Varauksen lisäys tilivuonna	1 700		
Varauksen käyttö tilivuonna	- 2 259		3 895
Varaus yhteensä 31.12.2002			13 075
Varauksen muutos yhteensä (vähennys)			7 181

12. Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset, 1 000 euroa

Tilivuonna hankittu käyttöomaisuus on aikaisempina vuosina tilinpäätöksessä poistettu kansaneläkeasetuksen 19 §:ään perustuen kertapoistona. Poistot ovat sisällyneet kansaneläkerahaston ja sairausvakuutusrahaston muihin toimintakuluihin. Vuoden 1998 tilinpäätöksestä lukien ei kulumattomasta käyttöomaisuudesta tehdä enää poistoja.

Kiinteistöt			
Hankintameno 1.1.2002	53 972		
Kertyneet poistot tilikauden alussa	- 51 028		
Arvonkorotukset tilikauden alussa	74 662		
Tasearvo 1.1.2002		77 250	
Lisäys/vähennys		0	
Tasearvo 31.12.2002		77 250	

Eläkevastuurahaston muut sijoitukset			
Kiinteistöt			
Hankintameno 1.1.2002	18 585		
Lisäys/vähennys	0		
Tasearvo 31.12.2002		18 585	

Koneet ja kalusto			
Hankintameno 1.1.2002	43 660		
Lisäykset	+ 7 631		
Vähennykset	- 1 260		
Kertyneet poistot tilikauden alussa	- 43 659		
Vähennysten kertyneet poistot	+ 148		
Tilikauden poistot	- 6 518		
Tasearvo 31.12.2002		1	
Poistot koneista ja kalustosta	6 518		
Poistot atk-ohjelmista	331		
Tilikauden poistot		6 850	

Käyttöomaisuusosakkeet sisältävät toimisto-osakkeet ja puhelinosakkeet ja -osuudet			
Hankintameno 1.1.2002	110 540		
Kertyneet poistot tilikauden alussa	- 103 232		
Arvonkorotukset tilikauden alussa	+ 57 567		
Kertyneet arvonalennukset	- 1 083		
Tasearvo 1.1.2002		63 792	
Vähennykset		- 27	
Vähennyksiin kohdistuvat kertyneet poistot		+ 27	
Vähennyksiin kohdistuvat arvonorotukset		- 31	
Tasearvo 31.12.2002		+ 63 761	

13. Muut sijoitukset, 1000 euroa

Kansaneläke- ja sairausvakuutusrahaston osakkeet			
Hankinta-arvo 1.1.2002		126 567	
Arvonkorotukset tilikauden alussa		+ 173 515	
Kertyneet arvonalennukset		- 14 710	
Tasearvo 1.1.2002			285 371
Lisäykset			+ 18 294
Vähennykset			- 3 296
Vähennyksiin kohdistuvat arvonorotukset			- 11 831
Arvonkorotusten muutos			- 59 905
Arvonalennusten muutos			- 20 640
Tasearvo 31.12.2002			207 994

Eläkevastuurahaston osakkeet ja osuudet			
Hankinta-arvo 1.1.2002		245 608	
Arvonkorotukset tilikauden alussa		+ 113 100	
Kertyneet arvonalennukset		- 15 404	
Tasearvo 1.1.2002			343 304
Lisäykset			+ 43 258
Vähennykset			- 11 515
Vähennyksiin kohdistuvat arvonorotukset			- 2 278
Vähennyksiin kohdistuvat arvonalennukset			+ 1
Arvonkorotusten muutos			- 58 928
Arvonalennusten muutos			- 22 516
Tasearvo 31.12.2002			291 326

Eläkevastuurahaston lainat, jotka kaikki ovat joukkovelkakirjalainoja.

Tasearvo 1.1.2002		28 669
Vähennykset		- 3 402
Arvonmuutos		- 221
Tasearvo 31.12.2002		25 046

14. Osakkeet

Alla on lueteltu ne yhtiöt, joissa Kelalla on markkina-arvoltaan yli kahden miljoonan euron omistus 31.12.2002.

Yhtiö	Osakemäärät kpl		Yht.
	Keva	Elva	
Fortum Oyj	12 753 696	12 753 696	
Huhtamäki van Leer Oyj	400 000	400 000	
Instrumentarium Oyj	420 470	420 470	
Metso Oyj	396 316	396 316	
Nokia Oyj Abp	4 288 896	4 288 896	
Nordea Ab (fdr)	3 414 797	3 414 797	
Orion-yhtymä Oyj	829 784	829 784	
Outokumpu Oyj	10 530 434	10 500 814	21 031 248
Stora-Enso Oyj A	18 468 770	5 356 316	23 825 086
Stora-Enso Oyj R	2 220 213	1 518 752	3 738 965
Teliasonera Ab	1 038 882	1 038 882	
UPM-Kymmene Oyj	801 845	801 845	
Wärtsilä Oyj A	164 951	164 951	
Wärtsilä Oyj B	376 703	376 703	

Osakkeet ja osuudet

Kelalla on omistusosuus sadassa asunto- tai kiinteistöosakeyhtiössä, joita käytetään toimilainoina. Allaolevissa yhtiöissä omistusosuus on 50 % tai enemmän.

Yhtiö	omistus- osuus	oma pääoma	voitto/tappio	
			31.12.2001	31.12.2001
Kotipaikka	%	euroa	euroa	euroa
Kiint. Oy Härmän Lehtikela				
Alahärmä	64	366 457		11
Kiint. Oy Heinolan Virtakatu 9				
Heinola	100	1 831 934		1 339
Kiint. Oy Sectagoona				
Helsinki	100	4 281 607		2 359
Kiint. Oy Karpintie 8				
Huitinen	59	810 184		1 017
Kiint. Oy Iisalmen Päiviönk. 14				
Iisalmi	100	1 207 576		1 709
Kiint. Oy Kajaanin Keskuspuisto				
Kajaani	58	1 458 587		8
Kiint. Oy Kannuksen Torinkulma				
Kannus	53	721 066		- 10
Kiint. Oy Valtakatu 19				
Kouvola	100	1 260 045		- 3 555
Kiint. Oy Ristontori				
Lappeenranta	54	970 829		11 199
Kiint. Oy Lohjan Kauppatori				
Lohja	60	2 075 479		- 5 280
Kiint. Oy Muonion Erkin Kulma				
Muonio	78	393 899		- 13
Kiint. Oy Pieksämäen Torihovi				
Pieksämäki	66	1 231 979		- 816
Kiint. Oy Pielaveden Puustellint. 10				
Pielavesi	100	390 393		1 197
Kiint. Oy Vasarantori				
Raisio	51	924 890		- 5 984
Kiint. Oy Nortamonkatu 24				
Rauma	67	2 818 900		- 1 606

Yhtiö	omistus- osuus %	oma pääoma euroa	voitto/tappio 31.12.2001 euroa
Kotipaikka			
Kiint. Oy Ruokolahden Torinkulma			
Ruokolahdi	57	443 278	224
Kiint. Oy Hämeentie 18			
Salo	100	168 470	5 912
Kiint. Oy Suonenjoen Kelankulma			
Suonenjoki	100	552 703	- 111
Sini-Kulma Oy			
Tampere	50	5 253 563	6 671
Kiint. Oy Laivurinkela			
Tornio	53	298 610	0
Kiint. Oy Uudenkaupungin Itä-tulli			
Uusikaupunki	64	1 715 942	0
Kiint. Oy Ravatti Fastighets Ab			
Vaasa	100	1 188 144	- 2 857
Kiint. Oy Varkauden Kelankulma			
Varkaus	65	497 004	238

15. Rahastojen väliset tilityssaamiset ja tilitysvelat

Tilityssaamiset ja tilitysvelat ovat toiminnallisista syistä johtuvia ja ne maksetaan kuukausittain. Yhdistetyssä taseessa on kansaneläkerahaston, sairausvakuutusrahaston ja muun sosiaaliturvan väliset keskinäiset saamiset ja velat eliminoitu. Yhdistetyssä taseessa olevat rahastojen väliset saamiset ja velat johtuvat sairausvakuutusrahaston kuntoutuksen palveluyksikön myyntisaamisista toimistoilta ja kansaneläkerahaston ja sairausvakuutusrahaston velasta eläkevastuurahastolle.

16. Siirtosaamiset ja muut saamiset

Sairausvakuutusrahastossa on muina saamisina saamiset EU-korvauksista 2,2 milj. euroa sekä saatavaa edellisten vuosien ennakonpidätyksistä 1,7 milj. euroa. Eläkevastuurahaston siirtosaamisina on korkoja 1,5 milj. euroa.

17. Ennakkomaksut

Ennakkomaksuissa on toimosuhde-eläkkeitä 2,6 milj. euroa, työpaikkakassojen ennakkoita 1,8 milj. euroa, etuusmaksuja 2,9 milj. euroa, apteekkiennakkoita 54,2 milj. euroa sekä muun sosiaaliturvan etuusennakkoita 39,3 milj. euroa.

18. Siirtovelat ja muut lyhytaikaiset velat

Siirtovelkoihin sisältyy lomapaikka- ja lomarahavelkaa sosiaaliturvamaksuineen 30,6 milj. euroa sekä Kelan kuntoutukselta annetun lain 4 §:n mukaisia menoja 7,3 milj. euroa. Muut velat sisältävät velkaa ennakonpidätyksistä 54,1 milj. euroa, velkaa valtiolle muun sosiaaliturvan etuuksista 46,9 milj. euroa, kansaneläkerahaston velkaa valtiolle 3,9 milj. euroa sekä sairausvakuutusrahaston velkaa valtiolle 6,3 milj. euroa.

19. Oma pääoma, 1 000 euroa

	Keva	Sava	Elva	yhteensä
Oma pääoma	384 623	222 420	551 683	1 158 727
Rahasto	218 294	154 773	499 790	872 857
Rahasto vuoden alussa	221 707	135 536	472 464	829 707
Rahaston muutos	- 3 413	+ 19 237	+ 27 326	+ 43 150
Arvonkorotusrahasto	166 329	67 647	51 894	285 870
Käyttöomaisuus	64 551	67 647	0	132 198
Sijoitukset	101 778	0	51 894	153 672
Rahasto vuoden alussa	238 078	67 665	113 100	418 843
Käyttöomaisuus	64 564	67 665	0	132 229
Sijoitukset	173 514	0	113 100	286 614
Rahaston muutos	- 71 748	- 19	- 61 207	- 132 974
Käyttöomaisuus	- 12	- 19	0	- 31
Sijoitukset	- 71 736	0	- 61 207	- 132 943

20. Eläkevastuurahasto, 1 000 euroa

Vuoden 1998 tilinpäätöksessä korotettiin lainmuutoksen perusteella eläkevastuurahaston tavoitetasoa aikaisemmasta 19 prosenttiin tasosta 41 prosenttiin. Tavoitetaso tulee saavuttaa viimeistään vuonna 2010.

Sijoitusomaisuuden arvonlennukset ja niiden oikaisut on kirjattu tuloslaskelmaan ja arvonnkorotukset ja niiden peruutukset taseeseen. Eläkevastuurahaston vajuus on 199,5 milj. euroa. Arvonnkorotukset huomioon ottaen kannatusmaksulla katetun vastuun osuus täydestä vastuusta oli vuoden lopussa 28,4 %.

	2002	2001	muutos
Henkilöstön eläkevastuu	1 175 998	1 113 731	+ 62 267
Kannatusmaksulla katettava tavoitetaso (41 %) + työntekijäin eläkemaksulla katettu osuus eläkevastuusta = Eläkevastuurahasto	499 790	472 464	+ 27 325
Katettu kannatusmaksulla ja tuotoilla	282 662	283 564	- 902
Katettu työntekijäin eläkemaksulla	17 630	15 834	+ 1 797
Katettu yhteensä	300 292	299 398	+ 894
Eläkevastuurahaston vajuus	199 498	173 018	+ 26 479
Eläkevastuurahaston arvonnkorotukset	51 894	113 100	- 61 207
Rahaston ulkopuolella oleva osa kokonaiseläkevastuusta	676 208	641 268	+ 34 941

Eläkevastuusta pääjohtajan ja johtajien täysi eläkevastuu on 1,5 milj. euroa.

21. Leasingvastuut, 1 000 euroa

	2002	2001	muutos
Atk-laitteiden leasingvastuu	25 067	31 843	- 6 776
Seuraavana tilivuonna maksettavat	13 697	13 157	+ 540
Myöhemmin maksettavat	11 370	18 686	- 7 316

22. Muut vastuut

Laissa valtion vuonna 1999 kansaneläkelaitokselle suorittaman takuusuorituksen vähentämisestä säädetään, että vuonna 1999 valtio suorittaa takuusuoritusta 84,1 milj. euroa vähemmän kuin säädösten perusteella normaalit tulisi maksettavaksi. Kansaneläkelaitos vastaa kyseisen 84,1 milj. euron rahoittamisesta omilla varoillaan vuoden 2003 loppuun mennessä. Vuoden 2002 loppuun mennessä Kela on rahoittanut kyseisestä määrästä 23,3 miljoonaa euroa. Rahoitusvelvollisuudesta on jäljellä vielä 60,8 miljoonaa euroa.

23. Takaisinperinnässä olevien etuuksien määrä, 1 000 euroa

	2002	2001	muutos
Etuus			
Työttömyysturvaetuudet	28 014	25 753	+ 2 261
Yleinen asumistuki	24 189	22 087	+ 2 102
Opintotuki	15 907	16 188	- 281
Eläke-etuudet	7 567	7 056	+ 511
Muut etuudet	8 203	7 336	+ 868
Yhteensä	83 880	78 420	+ 5 460

24. Opintotuen tulovalvonnan perusteella syntyneet perinnät, 1 000 euroa

	2002	2001	muutos
Opintotuen vuosivalvonta	18 201	13 700	+ 4 501

Opintotukilain (17§) mukaan opiskelija huolehtii itse, ettei vuositorajia ylitä. Perittävään määrään sisältyy 15 % korotus (27§). Kela ei voi vaikuttaa takaisinperittävän määrän syntyyn.

25. Opintolainojen valtiontakaukset ja takausaavat, 1 000 euroa

Alla on valtion opintotukilain nojalla takaama pankeissa oleva opintolainakanta sekä takaaajana maksetuista lainoista syntynyt takausaavakanta, jotka sisältyvät valtion hallinnolliseen kirjanpitoon. Kela huolehtii opintotukilain nojalla takausvastuiden maksamisesta, takausaavavien perinnästä ja tuottojen tilityttämisestä opetusministeriölle. Kela ei voi vaikuttaa takaaajana maksettaviin määriin.

	2002	2001	muutos
Maksetut takausvastuut	1 377 687	1 475 382	- 97 695
Valtion takausaavat	177 064	165 146	+ 11 918

26. Vakuutusmaksujäämät, 1 000 euroa

	2002	2001	muutos
Verovirastojen jäämäperinnässä olevat vakuutusmaksusaavat	134 137	132 469	+ 1 668

Helsingissä helmikuun 26. päivänä 2003

	Rauno Saari		
	Lasse Laaturunen	Pertti Parmanne	Kaarina Knuuti
	Anne Neimala	Eeva Kuuskoski	Tuulikki Petäjaniemi
	Jorma Huuhtanen	Matti Puhakka	

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Olemme tarkastaneet Kansaneläkelaitoksen kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilivuodelta 2002 hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa. Hallituksen laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä Kansaneläkelaitoksen ja eläkevastuurahaston tuloslaskelman ja taseen sekä tilinpäätöksen liitetiedot.

Tilivuoden valvontatilintarkastuksesta on huolehtinut allekirjoittanut Yrjö Tuokko, KHT.

Tilinpäätös osoittaa ylijäämää 15.823.770,06 euroa sen jälkeen, kun sairausvakuutusrahaston ja kansaneläkerahaston lakisääteisen vähimmäismäärän katteeksi on saatu valtion takuusuoritus 649.121.172,21 euroa. Muun sosiaaliturvan ja eläkevastuurahaston tuotot kattavat tilivuodelle kohdistetut kulut. Rahastojen ja muun sosiaaliturvan tuloslaskelmat ja taseet sekä tilinpäätösperusteet, omaisuuden arvostusperiaatteet ja eläkevastuun kattamista koskevat tiedot on esitetty tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Takaisinperinnässä olevien etuuksien ja opintolainojen valtion takaussaatavien määrät ovat edelleen merkittävästi kasvaneet. Takaisinperinnässä olevat etuudet olivat tilivuoden päättyessä 102,1 miljoonaa euroa ja opintolainojen valtion takaussaatavat 177,1 miljoonaa euroa. Pidämme välttämättömänä, että toimenpiteitä takaisinperittävien kasvun ja määrän pienentämiseksi jatketaan mukaan lukien lainsäädännön muutokset.

Tarkastuksen perusteella esitämme lausuntonamme seuraavaa:

- Hallitus on toiminnassaan noudattanut voimassa olevia säännöksiä ja määräyksiä.
- Valvontatilintarkastuksessa on todettu tilivuoden kirjanpito hyvän kirjanpito-tavan mukaiseksi ja rahavarojen hoito huolelliseksi.
- Kansaneläkelaitoksen tilinpäätös on laadittu Kansaneläkelaitoksesta annetun lain ja soveltuvin osin kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti, kun otetaan huomioon, että tilinpäätös on laadittu valtuutettujen päätöksen mukaisesti liitetiedoissa selostetuin tavoin pääosin maksuperusteisesti.
- Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitettulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta, kun otetaan huomioon, että irtaimen käyttöomaisuuden hankintamenot on poistettu kertapoistoina ja että maksuperusteisuudesta ja tilinpäätösperiaatteista johtuen tilinpäätökseen ei sisälly täysimääräisesti saamia ja velkoja eikä vastuita.
- Tilinpäätös voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää hallituksen jäsenille tarkastamaltamme tilivuodelta.

Helsingissä 10. maaliskuuta 2003

Markku Koskela
KHT

Seppo Berg

Sirpa Pietikäinen

Virpa Puisto

Jorma Rasinmäki

Mauri Salo

Irja Tulonen

Yrjö Tuokko
KHT

TOIMIELIMET 2002

Hallitus

Saari, Rauno, valtiosihteeri, hallituksen puheenjohtaja
 Laatonen, Lasse, johtaja, varapuheenjohtaja
 Henriksson, Anna-Maja, pankkilakimies
 Huuhtanen, Jorma, pääjohtaja
 Knuuti, Kaarina, johtaja
 Kuuskoski, Eeva, pääsihteeri
 Neimala, Anne, apulaisosastopäällikkö
 Parmanne, Pertti, johtaja
 Petäjaniemi, Tuulikki, projektijohtaja
 Puhakka, Matti, johtaja
 Järvinen, Brita, puheenjohtaja, henkilöstön edustaja, puhe- ja läsnäolo-oikeus

Johtajat

Huuhtanen, Jorma, pääjohtaja
 Puhakka, Matti, johtaja, pääjohtajan sijainen
 Morri, Pekka, johtaja
 Pesola, Helena, johtaja
 Olander, Henry, johtaja
 Apukka Asko, johtaja

Valtuutetut

Ihamäki, Timo, kansanedustaja, valtuutettujen puheenjohtaja
 Varajäsenet:
 Kanerva, Seppo, kansanedustaja
 Vahasalo, Raija, kansanedustaja
 Peltomo, Pirkko, kansanedustaja, valtuutettujen varapuheenjohtaja
 Koskinen Marjaana, kansanedustaja
 Karhu, Saara, kansanedustaja
 Rajamäki, Kari, kansanedustaja
 Mähönen, Raimo, kansanedustaja
 Haatainen, Tuula, kansanedustaja
 Koski, Valto, kansanedustaja
 Seppälä, Arto, kansanedustaja
 Huotari, Anne, kansanedustaja
 Immonen, Mikko, kansanedustaja
 Kuoppa, Mikko, kansanedustaja
 Rehula, Juha, kansanedustaja
 Vihriälä, Jukka, kansanedustaja
 Vilkuna, Pekka, kansanedustaja
 Takkula, Hannu, kansanedustaja
 Nousiainen, Pekka, kansanedustaja
 Kempainen, Marja-Leena, kansanedustaja
 Keränen, Niilo, kansanedustaja
 Oinonen, Lauri, kansanedustaja
 Puhakka, Osmo, kansanedustaja
 Ylä-Mononen, Jaana, kansanedustaja
 Kerola, Inkeri, kansanedustaja
 Komi, Katri, kansanedustaja
 Markkula-Kivisilta, Hanna, kansanedustaja
 Salo, Petri, kansanedustaja
 Sarkomaa, Sari, kansanedustaja
 Nurmi, Tuija, kansanedustaja
 Oksala, Ilkka, pääsihteeri
 Kurvinen, Esko, kansanedustaja

Löv, Pehr, kansanedustaja
 Katainen, Jyrki, kansanedustaja
 Könkkölä, Kalle, pääsihteeri

Tilintarkastajat

Koskela, Markku, professori, KHT, tilintarkastajien puheenjohtaja
 Varajäsen: Majala, Reino, professori, KHT
 Berg, Seppo, hallinto- ja talouspäällikkö, tilintarkastajien varapuheenjohtaja
 Lahdensivu, Pentti, opettaja
 Puisto, Virpa, kansanedustaja
 Polvi, Iivo, kansanedustaja
 Salo, Mauri, kansanedustaja
 Auvinen, Markku, sairaanhoitopiirin apulaisjohtaja
 Aho, Hannu, kansanedustaja
 Rasinmäki, Jorma, kaupunginjohtaja, HTT
 Tulonen, Irja, kansanedustaja
 Lehtimäki, Jouni, kansanedustaja
 Pietikäinen, Sirpa, kansanedustaja
 Arhippainen, Max, valtiotieteen lisensiaatti
 Tuokko, Yrjö, kauppatieteiden maisteri, KHT
 Guttorm, Olavi, KHT

JOHTAVAT TOIMIHENKILÖT

Osastopäälliköt

Rantamäki, Juhani, (hallinto-osasto)
 Meriläinen, Erkki, (talusosasto)
 Helin, Tero, (henkilöstöosasto), 1.9. lukien
 Kivimäki, Elise, ma (terveys- ja toimeentuloturvaosasto)
 Ahokas, Eeva, (eläke- ja toimeentuloturvaosasto)
 Lumento, Risto, (tietohallinto-osasto), 1.1.-31.1.
 Hytönen, Veikko, ma (tietohallinto-osasto), 1.2. -31.8.
 Hytönen, Veikko, (tietohallinto-osasto), 1.9. lukien
 Luotola, Jouni, (palveluosasto)
 Haapa-aho, Jussi, (aktuaari- ja tilasto-osasto), 1.9. lukien
 Forss, Mikael, (tutkimusosasto), 1.9. lukien

Muut johtavat toimihenkilöt

Huunan-Seppälä, Antti, ylilääkäri
 Alho, Markku, sisäisen tarkastuksen päällikkö
 Helin, Tero, henkilöstöpäällikkö, 1.1.-31.8.
 Forss, Mikael, tutkimus- ja kehitysyksikön johtaja, 1.1.-31.8.
 Haapa-aho, Jussi, päämatemaatikko, 1.1.-31.8.
 Naumanen, Seppo, opintotukikeskuksen johtaja
 Waal, Jouko, kuntoutuspäällikkö
 Pietilä, Juhani, kuntoutuksen palveluyksikön johtaja
 Hytönen, Veikko, atk-päällikkö, 1.1.-31.1.
 Hovi, Raija, ma atk-päällikkö, 1.2. lukien

Aluejohtajat

Lämsä, Tuomo (Pohjois-Suomen aluekeskus)
 Heinonen, Ritva (Länsi-Suomen aluekeskus)
 Östberg, Harry (Itä-Suomen aluekeskus) vv. Jyräsalo, Olavi (Itä-Suomen aluekeskus) ma, 6.11. lukien
 Kuusiahho, Heikki (Lounais-Suomen aluekeskus)
 Ruoppila, Ilkka (Etelä-Suomen aluekeskus)

NEUVOTTELUKUNNAT

Kelan neuvottelukunta 1.4. lukien

Huuhtanen, Jorma, pääjohtaja, neuvottelukunnan puheenjohtaja
 Kairisalo, Anja, hallitusneuvos, neuvottelukunnan varapuheenjohtaja
 Jäppinen, Arvo, ylijohtaja
 Hirvonen, Hannu, hallitusneuvos
 Skog, Harri, ylijohtaja
 Kurki, Leila, vt. johtaja
 Lemmetty, Markku, neuvottelupäällikkö
 Koponen, Markku, johtaja
 Niemelä, Jorma, toiminnanjohtaja
 Penttilä, Aino, puheenjohtaja
 Vähäkangas, Juhani, puheenjohtaja
 Pelkonen, Elisa, varapuheenjohtaja, 1.4.-22.5.
 Könkkölä, Kalle, pääsihteeri, 19.9. lukien
 Taskula, Tuula, sosiaali- ja terveystoimen päällikkö
 Dromberg, Susanna, pääsihteeri, 1.4.-13.11.
 Lähteenmäki, Risto, pääsihteeri, 13.11. lukien
 Kiuru, Tiina, työsuojelun päävaltuutettu
 Varajäsenet:
 Älgars, Helena, varatuomari
 Mustakallio, Petri, edunvalvontasihteeri
 Taskinen, Sirpa, tulosaluejohtaja
 Tuominen, Risto, lainopillinen asiamies

Sairausvakuutusasiain neuvottelukunta

Morri, Pekka, johtaja, neuvottelukunnan puheenjohtaja
 Varajäsen: Olander, Henry, johtaja
 Pesola, Helena, johtaja, neuvottelukunnan varapuheenjohtaja
 Apukka, Asko, johtaja
 Blanco Sequeiros, Marjatta, apulaisosastopäällikkö
 Järvinen, Pekka, hallitusneuvos
 Pukkila, Tarmo, ylijohtaja
 Toiviainen, Matti, apulaisosastopäällikkö
 Pykkänen, Kari, lääketieteen lisensiaatti
 Pöyry, Matti, toiminnanjohtaja
 Kaukinen, Kari, asiantuntijalääkäri
 Rantahalvari, Vesa, sosiaalipoliittinen sihteeri
 Näätsaari, Sinikka, sosiaalipoliittinen sihteeri
 Janérus, Mirja, sosiaalipoliittinen sihteeri
 Työläjärvä, Riitta, asiamies, lääketieteen lisensiaatti
 Kojo, Markku, lakimies
 Sarkomaa, Sari, kansanedustaja
 Koski, Valto, kansanedustaja

Sosiaalilääketieteellinen neuvottelukunta

Huunan-Seppälä, Antti, ylilääkäri,
neuvottelukunnan puheenjohtaja
Huttunen, Jussi, professori, neuvottelukunnan
varapuheenjohtaja
Holi, Tarja, apulaisjohtaja
Horsmanheimo, Maija, professori
Huuponen, Risto, dosentti
Isohanni, Matti, professori
Kivelä, Sirkka-Liisa, professori
Koivikko, Matti, dosentti
Kujala, Santero, apulaistoiminnanjohtaja
Pylkkänen, Kari, johtajapsykiatri
Leirisalo-Repo, Marjatta, professori
Tilvis, Reijo, professori
Myllynen, Pertti, dosentti
Neuvonen, Pertti, professori
Pentikäinen, Pertti, professori
Pöyry, Matti, toiminnanjohtaja, HLT
Taskinen, Helena, professori

Eläkeasiain neuvottelukunta

Pesola, Helena, johtaja, neuvottelukunnan
puheenjohtaja
Olander, Henry, johtaja, neuvottelukunnan
varapuheenjohtaja
Huunan-Seppälä, Antti, ylilääkäri
Varajäsen: Pirttimäki, Raili, asiantuntija-
lääkäri
Ahokas, Eeva, osastopäällikkö
Ikonen, Marja, etuuspäällikkö
Haikarainen, Tuulikki, hallitusneuvos
Rossi, Juha, vanhempi hallitussihteeri
Liuksia, Veikko, hallitusneuvos
Tuhkanen, Pertti, budjettineuvos
Lindell, Christina, osastopäällikkö
Ilmakunnas, Seija, osastopäällikkö
Åström, Johan, asiamies
Kaukinen, Kari, asiantuntijalääkäri
Rantahalvari, Vesa, sosiaalipoliittinen
asiamies
Suutarinen, Juhapekka, asiamies,
kauppatieteiden maisteri
Kallinen, Kaija, sosiaalipoliittinen sihteeri
Näätsaari, Sinikka, sosiaalipoliittinen
sihteeri
Kostiainen, Leila, yksikönjohtaja
Työläjärvä, Riitta, asiantuntija, lääketieteen
lisansiaatti 1.1.-6.6.
Pahlman, Irma, lakimies 6.6. lukien
Ojala, Ilkka, jaostopäällikkö
Tiainen, Simo, tutkimuspäällikkö
Tenhiälä, Hannu, puheenjohtaja
Korhonen, Erkki, puheenjohtaja
Ikonen, Teuvo, toiminnanjohtaja
Stenroos, Elsa, puheenjohtaja

Työterveyshuolto neuvottelukunta
Morri, Pekka, johtaja, neuvottelukunnan
puheenjohtaja
Kivimäki, Elise, ma osastopäällikkö,
neuvottelukunnan varapuheenjohtaja

Husman, Kaj, professori
Huuskonen, Matti, professori
Lamberg, Matti, lääkintöneuvos
Hiltunen, Marja-Leena, ylitarkastaja
Savolainen, Heikki, ylilääkäri
Aalto, Asko, lääkintöneuvos
Nykänen, Mikko, lääkäri
Mäkinen, Olli. A., johtava työpaikkalääkäri
Tarvainen, Birgitta, kehityspäällikkö, 1.1.-10.6.
Peltokoski, Jaana, vastaava työterveyshoitaja,
11.6. lukien
Peltokoski, Jaana, vastaava
työterveyshoitaja, 1.1.-10.6.
Tuhkanen, Taina, johtava työterveyshoitaja,
11.6. lukien
Perimäki, Raili, työympäristösihteeri
Sairanen, Helinä, työterveyshoitaja
Kaukinen, Kari, asiantuntijalääkäri
Kaihilahdi, Riitta, hallinnollinen
työterveyshoitaja, 1.1.-13.1.
Toivonen, Rauno, asiamies, 14.1. lukien
Lumiahho, Maire, jaostopäällikkö
Mattila, Ilpo, jaostopäällikkö
Pahlman, Irma, asiamies, 1.1.-5.6.
Ilmonen, Kari, sosiaali- ja terveystieteiden
asiamies, 6.6. lukien
Kivipelto, Saga, työterveyshoitaja
Mähönen, Antti, asiamies, varatuomari
Wärn, Riitta, asiamies, varatuomari

Kuntoutusasiain neuvottelukunta

Puhakka, Matti, johtaja, neuvottelukunnan
puheenjohtaja
Waal, Jouko, kuntoutuspäällikkö,
neuvottelukunnan varapuheenjohtaja
Huunan-Seppälä, Antti, ylilääkäri
Varajäsen: Forss, Mikael, osastopäällikkö
Kivimäki, Elise, ma osastopäällikkö
Laine, Arto, työterveyshuoltopäällikkö
Haikarainen, Tuulikki, hallitusneuvos
Kairisalo, Anja, hallitusneuvos
Lehmijoki, Pentti, ylitarkastaja
Lyra, Anja, ylitarkastaja
Kaukinen, Kari, asiantuntijalääkäri
Toivonen, Rauno, asiamies
Rantahalvari, Vesa, sosiaalipoliittinen
asiamies
Wärn, Riitta, työvoimapolitiittinen asiamies
Janérus, Mirja, sosiaalipoliittinen sihteeri
Perimäki, Raili, työympäristösihteeri
Työläjärvä, Riitta, asiamies, lääketieteen
lisansiaatti
Pahlman, Irma, asiamies, 1.1.-5.6.
Ilmonen, Kari, sosiaali- ja terveystieteiden
asiamies, 6.6. lukien
Lumiahho, Maire, jaostopäällikkö
Mattila, Ilpo, jaostopäällikkö
Taskula, Tuula, sosiaali- ja terveystoimen
päällikkö
Liukko, Matti, hallintoylilääkäri
Juvakka Janne, tarkastaja

Mykrä, Pekka, ylitarkastaja
Piispanen, Pekka, johtaja
Pelander, Marja-Liisa, lakimies
Järvikoski, Aila, kuntoutuksen professori
Suikkanen, Asko, sosiologian professori
Ruponen, Teuvo, kuntoutusjohtaja
Huhta, Jaana, vammaisasiamies
Pelkonen, Elisa, toimistonjohtaja, 1.1.-22.5.
Könkkölä, Kalle, pääsihteeri, 30.7. lukien

Työttömyysturva-asian neuvottelukunta

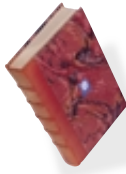
Morri, Pekka, johtaja, neuvottelukunnan
puheenjohtaja
Kivimäki, Elise, ma. osastopäällikkö,
neuvottelukunnan varapuheenjohtaja
Hakkola, Hannu, hallitusneuvos
Varajäsen: Kairisalo, Anja, hallitusneuvos
Hartikka, Raili, hallitusneuvos
Järvinen, Pasi, vanhempi hallitussihteeri
Pohja, Heikki, toimitusjohtaja
Oksanen, Tapio, rahoituspäällikkö
Talonen, Juhani, toiminnanjohtaja
Palokangas, Laura, työttömyyskassan johtaja
Rautiainen, Hannu, varatuomari
Nyssölä, Mikko, varatuomari
Räsänen, Mikko, asiamies, oikeustieteen
kandidaatti
Wärn, Riitta, asiamies, varatuomari
Airikkala, Risto, varatuomari
Knuuti, Kaarina, johtaja, valtiotieteiden
lisansiaatti
Metsämäki, Janne, lakimies
Janérus, Mirja, sosiaalipoliittinen sihteeri
Kostiainen, Leila, yksikönjohtaja
Salomaa, Markku, lakimies
Rautanen, Erja, päälakimies
Jussila, Nina, ylitarkastaja
Lundström, Stina, työttömyyskassan johtaja
Kurki, Juha-Veikko, kassanjohtaja

Tutkimusasiain neuvottelukunta

Huhtanen, Jorma, pääjohtaja,
neuvottelukunnan puheenjohtaja
Puhakka, Matti, johtaja, neuvottelukunnan
varapuheenjohtaja
Forss, Mikael, osastopäällikkö
Hidén, Mikael, professori
Hjerppe, Reino T., ylijohdaja
Julkenen, Rajja, dosentti
Järvikoski, Aila, tutkimusjohtaja
Kalimo, Esko, professori
Kangas, Olli, professori
Karisto, Antti, professori
Lehto, Markku, kansliapäällikkö
Nissinen, Aulikki, professori
Okko, Paavo, professori
Purola, Tapani, emeritusprofessori
Riihinen, Olavi, emeritusprofessori
Sintonen, Harri, professori

Onneksi on myös selkeät vuodenaajat –
mitä olisi pelkkä kesä ilman kevättä, ruskaista syksyä ja valkeaa talvea.

Suomen tuntomerkit

Pituus 1 157 km. Suurin leveys 542 km. Pinta-ala 338 145 km². Metsää 23 000 km². Vesialuetta 33 000 km². Järviä 188 000, suurimpana Saimaa. Pisin joki Kemijoki 483 km. Väkiluku runsaat viisi miljoonaa. Suomenkielisiä 92 %. Ruotsinkielisiä 5,6 %. Väestötiheys koko maassa 17 henkeä maaneliökilometrillä, Uudellamaalla 136, Lapissa vain kaksi. Ihmisistä 65 % asuu kaupungeissa. Vuoden keskilämpötila pohjoisessa hiukan pakkasen puolella, etelässä noin viisi plusastetta. Vettä sataa vuosittain kuutisensataa millimetriä. Selkeitä päiviä vuodessa muutama kymmen, pilvisiä toista sataa.

kalkken **kela** 65 v

kela 2002 vuosikertomus

AMIRAALIPERHONEN VANESSA ATALANTA

1 luku *Yleiset säännökset* 1 § Asema Kansaneläkelaitos on itsenäinen julkisen valtuutetut. 2 § Tehtävät Kansaneläkelaitoksen sosiaaliturvaa koskevista tehtävistä perusteella hoitaa muutakin sosiaaliturvan toimeenpanoa sekä muita palveluita muun muassa; 2) harjoittaa etuusjärjestelmien ja oman toimintansa kehittämistä ja ehdotuksia toimialaansa koskevan lainsäädännön kehittämistä. 2 luku Hallinto 4 § Valtuutetut Eduskunta valitsee kaksitoista valtuutettua ja kullekin heistä